Plan van aanpak
Uitwerking herindelingsadvies
Wijdemeren-Hilversum

Opdrachten en spoorboekje gemeenteraden

25 februari 2025

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**

1. Inleiding **5**

1.1 Bestuurlijke afsprakenkaders voor de herindeling 5

1.2 Aanleiding en afbakening van dit plan van aanpak 6

1.3 Leeswijzer 7

2. Opdrachten t.b.v. de kaderstellende en controlerende rol van de raden **8**

2.1 Uitgangspunten 8

2.2 Harmonisatie gemeentelijke voorschriften 8

2.3 Harmonisatie gemeentelijke belastingen 14

2.4 Harmonisatie financieel beleid 21

2.5 Met de samenleving verder werken aan de start van de gemeente 23

2.5.1 Dorpen, wijken en buurten 24

2.5.2 Economie en ondernemerschap 25

2.5.3 Natuur en landschap 26

3. Interbestuurlijke onderwerpen **28**

3.1 Vervolg wettelijk spoor 28

3.2 Preventief financieel toezicht op Wijdemeren door Noord-Holland 28

3.3 Bestuurlijk akkoord colleges Wijdemeren-Hilversum 29

3.4 Werken aan een investeringsagenda (lobby) 30

4 Planning (spoorboekje) en middelen **31**

4.1 Spoorboekje 31

4.2 Raming / lasten 32

4.3 Herindelingsbijdrage / baten 32

4.4 Communicatie (en participatie) 34

4.5 Risico's 37

Bijlagen **38**

Bijlage 1: Inventarisatie gemeentelijke voorschriften .....

Bijlage 2: Beoordelingskader gemeentelijke voorschriften .....

Bijlage 3: Protocol financieel toezicht .....

Bijlage 4: Bestuurlijk akkoord colleges Wijdemeren en Hilversum .....

Bijlage 5: Contouren subsidieregeling Samen Sterker .....

Samenvatting

Na vaststelling van het herindelingsadvies voor de lichte herindeling Wijdemeren-Hilversum verleggen de gemeenteraden de focus naar het voorbereiden van een goede start van de heringedeelde gemeente Hilversum per 1 januari 2027. De daarvoor benodigde raadsbesluiten in 2025 en 2026 zijn beschreven in dit plan van aanpak. Door vaststelling van dit plan geven de gemeenteraden van Wijdemeren en Hilversum de beide colleges opdracht om die besluiten voor te bereiden, volgens het in dit plan beschreven 'spoorboekje'.

Opdrachten gemeenteraden en informatie

Dit plan van aanpak bevat in hoofdstuk 2 opdrachten voor:

- Harmonisatie gemeentelijke voorschriften
- Harmonisatie gemeentelijke belastingen
- Harmonisatie financieel beleid
- Met de samenleving verder werken aan de start van de gemeente
    - Dorpen, wijken en buurten
    - Economie en ondernemerschap
    - Natuur en landschap

De hoofdstukken 3 en 4 van dit plan van aanpak bevatten informatie over:

- Het vervolg van het wettelijk spoor bij provincie en Rijk
- Het preventief financieel toezicht op Wijdemeren door Noord-Holland
- Een bestuurlijk akkoord tussen de colleges van Wijdemeren en Hilversum
- Het werken aan een investeringsagenda (lobby)
- De kosten die met voorliggend plan samenhangen
- De inzet van de incidentele frictie-uitkering uit de Algemene Uitkering
- De aanpak voor de externe communicatie, inclusief aandacht voor de herindelings-verkiezingen en het inrichten van een subsidieregeling voor het bevorderen en ondersteunen van verbindende maatschappelijke initiatieven

Spoorboekje voor gemeenteraden 2025-2026

2025	Raadsbesluiten bestuurlijk-wettelijk spoor	Overige raadsbesluiten (relatie met)
Maart	Herindelingsadvies Plan van Aanpak uitwerking herindelingsadvies	
April		
Mei	Programma 'harmonisatie voorschriften' Programma 'aan de slag met samenleving'	
Juni		Jaarrekening 2024 Voorjaars/kadernota's
Juli	*Reces*	
Augustus	*Reces*	
September		
Oktober	Startnotitie integreren dorpen en wijkenbeleid	
November	1e tranche harmonisatie voorschriften	Programmabegroting 2026 Belastingverordeningen 2026 Controleprotocol 2025
December	Startnotitie actualiseren/harmoniseren financieel beleid en verordeningen Tussentijdse evaluatie en actualisatie participatieaanpak	Najaarsnota/eindejaarsrapportage
2026	**Raadsbesluiten bestuurlijk-wettelijk spoor**	**Overige raadsbesluiten (relatie met)**
Januari	Actualiseren PvA uitwerking herindelingsadvies	
Februari	Vaststellen participatieverordening	
Maart		
April		
Mei		
Juni	Uitgangspunten/inrichting begroting en belastingverordeningen 2027 2e tranche harmonisatie voorschriften Vaststellen participatieopbrengst: dorpen/wijken, economie/ondernemerschap en natuur/landschap	Jaarrekening 2025 Voorjaars/kadernota's
Juli	*Reces*	
Augustus	*Reces*	
September		
Oktober		
November	*Herindelingsverkiezingen*	Controleprotocol 2025
December	*(gezamenlijke commissie begroting, belastingverordeningen en harmonisatie voorschriften ter voorbereiding op raadsbesluit 4 januari 2027*	Najaarsnota/eindejaarsrapportage
2027	Raadsbesluiten bestuurlijk-wettelijk spoor	
Januari	Begroting en belastingverordeningen 2027 Harmonisatie financieel beleid en voorschriften 3e tranche harmonisatie overige voorschriften Vaststellen dorpen- en wijkenbeleid Vaststellen geactualiseerde participatieverordening	

1. Inleiding

Op 11 december 2024 stelden de gemeenteraden van Wijdemeren en Hilversum het herindelingsontwerp ‘Samen Sterker’ vast, om het gedurende acht weken ter inzage te leggen voor het indienen van zienswijzen. Daarnaast gaven de raden de colleges opdracht om:

- Zienswijzen te verwerken in het herindelingsadvies en daarover 27 maart 2025 te besluiten.
- Een plan van aanpak uit te werken voor de periode tussen vaststellen herindelingsadvies (27 maart 2025) en de start van de nieuwe gemeente en dat plan van aanpak tegelijk met het herindelingsadvies aan te bieden.

Voorliggend plan van aanpak is het resultaat van de laatstgenoemde opdracht. Door vaststelling geven de gemeenteraden de colleges opdracht om specifieke werkzaamheden uit te voeren ter voorbereiding op de start van de nieuwe gemeente.

1.1 Bestuurlijke afsprakenkaders voor de herindeling

Een herindeling is een veelomvattende verandering, die afspraken en besluiten vereist op allerlei niveaus: raad, college en management van de ambtelijke organisatie. Voor de lichte herindeling van Wijdemeren en Hilversum onderscheiden we acht bestuurlijke afsprakenkaders, waarvan vier van de gemeenteraden en vier van de colleges.

Vier kaders voor de bevoegdheden van de gemeenteraden

1. Herindelingsadvies, het toekomstplan voor de toekomstige gemeente, te besluiten door beide raden op 27 maart 2025. Het herindelingsadvies vervolgt zijn weg langs provincie en Rijk t.b.v. de benodigde wetswijziging voor het opnieuw bepalen van de gemeentegrens van Hilversum per 1 januari 2027.
2. Plan van aanpak uitvoering herindelingsadvies, *het voorliggende plan* (te besluiten door beide raden op 27 maart 2025).
3. (Mandatering) preventief financieel toezicht door de provincie op Wijdemeren (te besluiten door de raad van Hilversum op 27 maart 2025).
4. Plan van aanpak voor het huishouden van de raad, opdracht van de raden aan zichzelf (planning nog niet bekend).

Gemeenteraden zijn zo in de ‘lead’ voor het bestuurlijk-wettelijk spoor. Het gaat niet alleen om het vaststellen van het herindelingsadvies conform de wet Arhi, maar ook om haar bevoegdheden tot het vaststellen van voorschriften (verordeningen) en het budgetrecht. Voor deze zaken bereiden de colleges de besluitvorming voor. Het voorliggende plan programmeert de voorbereiding en besluitvorming voor harmonisatie van voorschriften en financiële harmonisatie, waaronder de wettelijk verplichte harmonisatie van gemeentelijke belastingen. Het budgetrecht betekent ook dat de raden besluiten over de wijze waarop het door de provincie Noord-Holland opgelegde preventieve financieel toezicht op Wijdemeren invulling geven. Het voorliggende plan bevat hiervoor een protocol. Het college van Hilversum vraagt in een apart besluit de raad van Hilversum om mandaat te verlenen om de rol van Hilversum in dit toezicht effectief en efficiënt in te vullen.

De gemeenteraden staan ook aan de lat voor het voorbereiden van besluitvorming voor onderwerpen die de organisatie (of het ‘huishouden’) van de raad vanaf 1 januari 2027 zelf betreffen: vergaderstructuur, raadsplanning, reglementen en verordeningen, inrichting raadzaal, inrichting griffie en organisatie van het opdrachtgeverschap voor bijvoorbeeld de rekenkamer en de accountant.

Vier kaders voor de bevoegdheden van de colleges

5. Besluit integratie ambtelijke organisatie per 1 januari 2026 (besloten op 17 december 2024).
6. Plan van aanpak fusie- en veranderspoor (besloten op 17 december 2024).
7. Bestuurlijk akkoord over de wijze van samenwerking tussen de colleges (te tekenen op 28 maart 2025, na vaststelling raadsbesluiten 27 maart 2025).
8. Dienstverleningsovereenkomst Wijdemeren 2026 over dienstverlening aan inwoners, ondernemers en het college van Wijdemeren in 2026 (te besluiten in mei 2025).

De colleges zijn in de 'lead' voor het fusie- en veranderspoor. Het gaat om onderwerpen als dienstverlening, personeel en organisatie, juridische zaken, informatisering en automatisering, huisvesting en facilitaire zaken, cultuur en interne communicatie. Uiteraard worden de raden geïnformeerd en in positie gebracht indien dat vanuit financieel oogpunt noodzakelijk is. Een belangrijk element is de dienstverlening in 2026 door de samengevoegde organisatie aan inwoners en ondernemers van Wijdemeren de ondersteuning van het college van Wijdemeren. Hierover sluiten de colleges medio 2025 een dienstverleningsovereenkomst.

1.2 Aanleiding en afbakening van dit plan van aanpak

Voorliggend plan van aanpak gaat dus over de kaderstellende en controlerende rol van de raden. Bij de besluitvorming over het herindelingsontwerp op 11 december 2024 hebben de gemeenteraden de scope van dit plan van aanpak al vastgesteld: "*Gedurende de zienswijzeperiode werken de colleges van Wijdemeren en Hilversum verder aan een actualisatie van het 'dynamisch plan van aanpak'. Daarin beschrijven we de activiteiten tussen het herindelingsadvies en de start van de gemeente op 1 januari 2027. Het zal onder andere gaan over:*

- *Het verdere participatieproces met inwoners en ondernemers, waaronder het opstellen van dorps- en wijkcv's.*
- *De wettelijk verplichte harmonisaties per 1-1-2027: OZB, gemeenschappelijke regelingen en het omgevingsplan.*
- *Het begeleiden van het preventief financieel toezicht op Wijdemeren door de provincie en het voorbereiden van de begroting per 1-1-2027.*
- *Het opstellen van een plan van aanpak voor het vaststellen van overige gemeentelijke voorschriften (binnen 2 jaar na 1 januari 2027).*
- *De benodigde inzet en middelen en de impact daarvan op de prestaties uit de programmabegroting.*
- *De verdere inrichting/organisatie van de bestuurlijke samenwerking tussen Wijdemeren en Hilversum in 2025 en 2026.*

Over het voorbereiden van de start van de nieuwe gemeenteraad per 1 januari 2027 gaat uw raad, samen met uw voorzitter en griffier".

Verder besloten de raden op 11 december 2024 tot een opdracht aan de colleges om variant 2b uit de variantenanalyse voor de gemeentelijke belastingen (in 2027 harmoniseren op laagste tarief en al in 2026 verder naar elkaar toe bewegen) als denkrichting verder uit te werken en daarover bij de kadernota 2026 (Wijdemeren)/voorjaarsnota 2025 (Hilversum) te rapporteren.

Bij de besluitvorming heeft de raad van Wijdemeren motie M15-1 aangenomen: "Met het college van Hilversum de concrete afspraken en samenwerking voor 2025-2026 verder vorm te geven en vast te leggen in een bestuursovereenkomst en deze bestuursovereenkomst tijdens de behandeling van het Herindelingsadvies in maart 2025 voor te leggen aan de gemeenteraad".

Bij de besluitvorming heeft het college van Hilversum de raad twee toezeggingen gedaan:

- T24-123 “(…) zegt toe dat bij de uitwerking van variant 2B ook in beeld wordt gebracht wat nodig is om de stijging van de woonlasten op 0 te houden”.
- T24-125 “(…) zegt toe te zullen inventariseren welke regelingen móeten worden geharmoniseerd en welke daarnaast nog zouden kunnen worden geharmoniseerd en welke prioritering daarin kan worden gemaakt”.

De motie en toezeggingen zijn onderdeel van dit Plan van Aanpak, dat verder is gebaseerd op:

- Het herindelingsadvies
- De reactienota over zienswijzen op het herindelingsontwerp. De volgende reacties zijn in dit plan verwerkt:
  - Voor het thema dorpen/wijken/participatie nemen we in het Plan van Aanpak drie vervolgstappen op: het integreren van het dorpen- en buurtenbeleid, het opstellen van dorps-/wijk-cv’s en het opstellen van de wettelijke verplichte participatieverordening (zienswijzen 16, 18, 25, 28, 32 en 42).
  - Het Plan van Aanpak bevat bestuurlijke opdrachten voor harmonisaties van gemeentelijke voorschriften, belastingen en financieel beleid (zienswijze 28).
  - De organisatorische en financiële impact van de herindeling op de gemeenschappelijke regelingen wordt onderzocht samen met betrokkenen als onderdeel van het Plan van Aanpak uitwerking herindelingsadvies (zienswijzen 41 en 33).
  - Het concept bestuurlijk akkoord is onderdeel van het Plan van Aanpak voor uitwerking van het herindelingsadvies (zienswijze 45).

Dit plan van aanpak is dynamisch van karakter. Gezien de brede scope en het feit dat de wereld niet stilstaat, is het goed denkbaar dat we het plan op enig moment aan de actualiteit moeten aanpassen. Daarvoor programmeren we ten minste een actualisatie in januari 2026.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft opdrachten die gaan over de kaderstellende en controlerende rol van de raden en het budgetrecht. Er wordt ingegaan op de harmonisatie van voorschriften en woonlasten en de financiële integratie (voorbereiden begroting 2027). Daarnaast worden voor de belangrijkste participatiethema’s (buurten/wijken, ondernemerschap en natuur en landschap) vervolgstappen gedefinieerd die we met inwoners en ondernemers willen zetten richting de start van de toekomstige gemeente.

Hoofdstuk 3 gaat in op een aantal specifieke interbestuurlijke onderwerpen waarvan de raden op de hoogte moeten zijn: het vervolg van het wettelijk traject, de organisatie van het preventief financieel toezicht door de provincie op Wijdemeren, het bestuurlijk akkoord (n.a.v. motie 15-1 van de raad van Wijdemeren) en de inzet om te komen tot een investeringsagenda (lobby).

Hoofdstuk 4 schetst ten slotte een planning (spoorboekje) voor de gemeenteraden, de beoogde inzet van de frictie-uitkering uit het gemeentefonds, de inzet t.a.v. communicatie en de belangrijkste risico’s.

2. Opdrachten t.b.v. de kaderstellende en controlerende rol van de raden

2.1 Uitgangspunten

Bij het formuleren van de opdrachten zijn onderstaande uitgangspunten in acht genomen:

- Wijdemeren en Hilversum committeren zich aan onderstaand tijdpad:
  - Toezenden herindelingsadvies aan Noord-Holland: uiterlijk 4 april 2025
  - Integratie ambtelijke organisaties: 1 januari 2026
  - Herindelingsverkiezingen: november 2026
  - Start heringedeelde gemeente: 1 januari 2027
- Wijdemeren en Hilversum bereiden de herindeling voor vanuit de overtuiging dat:
  - de herindeling een goede stap is ter versterking van de lokale en regionale bestuurskracht en de dienstverlening aan inwoners en ondernemers
  - de samenwerking is gebaseerd op onderling overleg, gezamenlijkheid, gelijkwaardigheid, vertrouwen en respect
- Wijdemeren en Hilversum omarmen het idee van 'lichte herindeling': het voorkomen van zoveel mogelijk administratieve handelingen. Wijdemeren en Hilversum zijn zich ervan bewust dat ondanks de 'lichte herindeling' sprake is van een ingrijpende operatie. Dit plan van aanpak is een vertrekpunt dat niet in beton gegoten is.
- Wijdemeren en Hilversum hechten veel waarde aan de inbreng van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden.

2.2 Harmonisatie gemeentelijke voorschriften

Opdracht en scope

Opstellen van een programma voor het harmoniseren van gemeentelijke voorschriften in de periode 1 april 2025-31 december 2028.

Wettelijk kader

De Wet Arhi (artikel 44) stelt dat alle rechten en verplichtingen van de op te heffen gemeente op de herindelingsdatum naar de nieuwe gemeente overgaan. Gemeentelijke voorschriften van Wijdemeren dienen binnen 2 jaar (vanaf 1 januari 2027, dus uiterlijk 1 januari 2029) door de gemeenteraad van Hilversum te zijn bekrachtigd of aangepast. Zo niet, dan vervallen ze op 1 januari 2029 van rechtswege (artikel 28-31). Hierop gelden o.a. de volgende uitzonderingen:

- De ruimtelijke plannen die door de op te heffen gemeente zijn vastgesteld voor de herindelingsdatum, blijven gelden (worden geacht ook door de nieuwe raad te zijn genomen). Dit gaat over het omgevingsplan (structuurvisies, bestemmingsplannen onder Wro), beheerverordeningen en exploitatieplannen en aangewezen gronden tot gebied waarop een voorkeursrecht rust. Binnen 5 jaar na herindeling dient er één Omgevingsvisie en -plan vastgesteld te worden (art. 34 Wet Arhi).
- Na herindelingsdatum vervallen de gemeenschappelijke regelingen waar uitsluitend Wijdemeren en Hilversum aan deelnemen (art. 41 Wet arhi). De overige gemeenschappelijke regelingen blijven ongewijzigd van kracht. Hilversum treedt op grond van artikel 44 wet Arhi in de plaats van Wijdemeren en neemt de rechten en verplichtingen over. Indien nodig dienen er binnen zes maanden na herindeling maatregelen getroffen te worden.

Uitgangspunten

- Tot het moment van de herindeling bepalen de gemeenteraden en de colleges van Wijdemeren en Hilversum de inhoud van de gemeentelijke voorschriften (verordeningen, nadere regels en beleidsregels) voor de eigen gemeente.
- We nemen regelgeving van één van de gemeenten als uitgangspunt. Bij de start van elke harmonisatie wordt hierover een bestuurlijke afweging gemaakt, met als vertrekpunt de basis van Hilversum (passend bij het idee van de 'lichte samenvoeging' en de beperking van administratieve lasten) en ruimte om in voorkomende gevallen anders te beslissen. Bij het overnemen van voorschriften van één van de gemeenten moet er bij het harmonisatieproces aandacht zijn voor overgangsregels indien er belanghebbenden benadeeld worden door de harmonisatie. De overgangsregels kunnen dan gelijk gesteld worden met een compensatieregeling, wat vervolgens weer recht doet om af te wijken van het gelijkheidsbeginsel.
- We werken met een programma, zodat duidelijk is welke voorschriften voor 1 januari 2027 al geharmoniseerd zijn, welke we voornemens zijn tot 1 januari 2029 te harmoniseren en welke – dientengevolge – kunnen vervallen.
- We beperken de druk op de agenda's van de raden, door zoveel mogelijk 'verzamelbesluiten' te nemen.
- Noodzakelijke nieuwe voorschriften vanuit bijv. wetgeving worden al zoveel mogelijk samen voorbereid.
- De voorschriften die gaan over het functioneren / de start van de gemeenteraad per 1 januari 2027 worden door de gemeenteraden zelf in overleg met de griffiers voorbereid.

Scope en aanpak

Deze opdracht gaat in 'enge zin' over *gemeentelijke voorschriften*, zoals bedoeld in het wettelijk kader in de wet Arhi. Over verordeningen, beleidsregels en nadere regels: lokale wetten regelgeving waarvan het duidelijk moet zijn wat na 1 januari 2027 'geldt'. Het gaat ook over het (niet meer) deelnemen van gemeenten aan gemeenschappelijke regelingen.

In het spraakgebruik gaat het echter al snel over gemeentelijk beleid in 'brede zin'. Divers beleid in visies, beleidsnota's, actieplannen, programma's en ruimtelijke documenten zoals masterplannen, over diverse onderwerpen zoals wonen, zorg of duurzaamheid, met bestuurlijke doelen, ambities en in te zetten middelen. De voorschriften zijn onderdeel van het beleid.

Medio februari 2025 – het moment waarop dit plan wordt geschreven – is er een goed beeld van de gemeentelijke voorschriften in Wijdemeren en in Hilversum. Die zijn opgenomen in bijlage 1. In 'enge zin' kunnen we daarmee aan de slag: dit Plan van Aanpak doet daar een voorstel voor.

In 'brede zin' kunnen we echter pas goed aan de slag als we twee aanvullende overzichten hebben:

- De voorschriften van de raden zelf over het 'huishouden van de raad' (waarvoor de raad zelf aan zet is). De vraag daarbij is: hoe willen de raden in 2025, 2026 en latere jaren hun huishouden inrichten en de daarvoor benodigde voorschriften vaststellen?
- De bestuurlijke prioriteitenagenda's Wijdemeren en Hilversum in 2025 en 2026, met daarin de bestaande plannen voor het opstellen en actualiseren van beleid, waarvoor de colleges in de regel voorstellen voor de raden voorbereiden. De vraag daarbij is: bij welke beleidsvoorbereiding trekken de colleges in 2025 en 2026 al samen op? Welke beleid wordt nog door de 'eigen gemeente' voorbereid? Is er beleid waarvan het slimmer is dat na 1 januari 2027 te integreren? En kan er na 1 januari 2027 beleid vervallen?

We verwachten het bestuurlijk gesprek hierover in april 2025 af te kunnen ronden. Op basis daarvan kunnen de colleges voor de raden een totaalprogramma opstellen voor te harmoniseren voorschriften en beleid voor de jaren 2025, 2026, 2027 en verder.

Aanpak

De aanpak gaat in vier stappen: inventariseren -> prioriteren -> programmeren -> harmoniseren.

In bijlage 1 is de totale inventarisatie van alle gemeentelijke voorschriften in Wijdemeren en Hilversum opgenomen. Bij elkaar zijn het zo'n 250 items:

- Verordeningen: de lokale wetgeving die door de gemeenteraad wordt vastgesteld met rechten en plichten voor inwoners.
- Nadere regels: dit zijn uitwerkingen van verordeningen in uitvoeringsregels. Het zijn vaak nog wel algemeen verbindende voorschriften (voorschriften die burgers binden).
- Beleidsregels: hierbij gaat het niet om algemeen verbindende voorschriften, maar om regels die een bestuursorgaan stelt omtrent de uitoefening van reeds bestaande (bestuurs-)bevoegdheden (artikel 1:3 Awb).
- Mandaatbesluiten: deze beschrijven welke bevoegdheden ambtenaren en andere betrokkenen namens de raad, het college en/of de burgemeester hebben gekregen.

Uit de inventarisatie blijkt dat er vergelijkbare voorschriften in beide gemeenten zijn (bijvoorbeeld omdat modelverordeningen van de VNG zijn gevolgd), maar ook dat de ene gemeente voorschriften heeft die de ander niet heeft en er voorschriften zijn die hetzelfde heten, maar inhoudelijk verschillen.

Om te komen tot een prioritering, zijn er verschillende invalshoeken:

- Er is een technische kant: hoe zijn de voorschriften opgesteld? Hiervoor geldt de afspraak dat in beginsel de Hilversumse voorschriften als technische basis dienen
- Er is een wettelijke kant. We moeten de hiervoor al genoemde wettelijke verplichtingen uit de wet Arhi nakomen.
- Er is een organisatorische kant. Die is tweeledig:
    - Er moet capaciteit zijn om harmonisaties uit te voeren. Dezelfde capaciteit kan ook nodig zijn voor opdrachten uit het fusie- en veranderspoor van de herindeling.
    - De ambtelijke organisaties worden op 1 januari 2026 samengevoegd. Bij het prioriteren van harmonisaties willen we dus ook kijken welke harmonisaties helpen bij die samenvoeging. Dat heeft in 2026 een positief effect op de dienstverlening aan inwoners en ondernemers in beide gemeenten.
- Er is uiteraard ook een politieke kant. Harmonisatie kan invloed hebben op dienstverlening aan inwoners, maar ook op de begroting. Zeker harmonisaties van voorschriften die effect hebben op rechten en plichten van inwoners vereisen een zorgvuldig en intensief (participatie-)proces.

Deze invalshoeken zien we terug in het beoordelingskader (bijlage 2). Het toepassen van dit kader op de inventarisatie zal leiden tot vier soorten prioriteiten:

- Prioriteit 1: Harmonisatie wettelijk verplicht (besluit op 4 januari 2027, voorbereiden in 2025 en 2026)
- Prioriteit 2: Harmonisatie wenselijk voor herindelingsdatum of kort daarna, vanuit dienstverlening en efficiency. Dit zijn veelal onderwerpen met beperkte impact en redactionele aanpassingen. Denk aan het harmoniseren van teksten voor sluiting op grond

van de opiumwet in de APV. Deze onderwerpen worden in 2025 (voor de ambtelijke samenvoeging) of in 2026 (voor de start van de toekomstige gemeente) voorbereid.
- Prioriteit 3: Harmonisatie verplicht binnen twee jaar na herindeling, maar voorlopig niet urgent of met veel impact. Dit zijn veelal onderwerpen die effect hebben op rechten en plichten van inwoners en die daarvoor veel voorbereiding, onderzoek en/of participatie vergen. Of aan onderwerpen met grote politieke gevoeligheid en/of substantiële financiële effecten. Deze onderwerpen worden vanaf 2027 voorbereid.
- Prioriteit 4: Harmonisatie is niet nodig, gemeentelijk voorschrift kan worden ingetrokken of komt van rechtswege te vervallen.

Voorstel

Als eerste vragen we de raden om de inventarisatie en het beoordelingskader in bijlagen 1 en 2 vast te stellen en de colleges op te dragen op basis daarvan in mei 2025 een concrete programmering op te leveren voor de voorschriften in 'enge zin'. We willen de druk op de agenda's van de raden beperken door op drie momenten raadsvoorstellen te doen nemen over de harmonisatie van voorschriften:
- Eerste verzamelbesluit in november 2025 (zodat ze per 1 januari 2026 werkend kunnen zijn)
- Tweede verzamelbesluit medio 2026 (mede o.b.v. ervaringen in de uitvoering ambtelijke organisatie Q1 en Q2 2026)
- Derde verzamelbesluit op 4 januari 2027 (eerste vergadering nieuwe gemeenteraad)

Ten tweede vragen we de raden om in de programmering van mei 2025 op te mogen nemen:
- Voorschriften over het huishouden van de gemeenteraden (input: gemeenteraden)
- Hoe we omgaan met verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen (input: colleges)
- Het opstellen en actualiseren van beleid op basis van de bestuurlijke prioriteitenagenda's (input: colleges)

U kunt zich voorstellen dat dit een omvangrijke puzzel is, die zorgvuldig gelegd moet worden. Daarvoor blijkt meer tijd nodig dan er in de periode tussen herindelingsontwerp en herindelingsadvies beschikbaar was. Onze verwachting is op grond van dit voorstel in mei 2025 de bestuurlijke planningen in Wijdemeren en Hilversum voor 2025 en 2026 zullen wijzigen. Tot dat moment honoreren we uiteraard de bestaande afspraken tussen colleges en raden.

Voorschriften huishouden van de gemeenteraden

Bij de inventarisatie van voorschriften in bijlage 1 zijn ook voorschriften van de raden meegenomen. De colleges betrekken de griffiers graag actief bij de analyse en verwerking daarvan in de totale programmering van mei 2025. Het beoordelingskader in bijlage 2 kan daarbij behulpzaam zijn.

Verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen

In het herindelingsontwerp was onderstaand overzicht van verbonden partijen opgenomen. Een deel bestaat uit gemeenschappelijke regelingen.

Verbonden partijen	Wijdemeren	Hilversum
Regio Gooi en Vechtstreek	X	X
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	X	X
Werkvoorzieningsschap Tomingroep	X	X
Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV)	X	X
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	X	X
Vitens N.V.	X	X
Plassenschap Loosdrecht e.o.	X	
GEM Crailo		X
Coöperatie ParkeerService		X
ROM Utrecht Region		X
Goois Natuurreservaat		X
Uitvaartstichting Hilversum		X

Aan dit overzicht kunnen we inmiddels toevoegen: de Gemeenschappelijke Regeling archief Gooi en Vechtstreek.

Na de herindelingsdatum neemt Hilversum de rechten en plichten van Wijdemeren over. Indien nodig dienen er binnen zes maanden na herindeling maatregelen getroffen te worden. Daarbij moet gedacht worden aan:

- Aanpassing aan de regeling zelf (Wijdemeren is geen onderdeel meer van de regeling)
- Organisatorische aanpassingen
- Financiële aanpassingen (gewijzigde lastenverdeling)

We verwachten in mei 2025 een nadere inschatting te kunnen geven of en hoe deze regelingen door de herindeling moeten worden aangepast en op welk moment daarvoor in 2025, 2026 of 2027 besluitvorming door de gemeenteraden nodig is. Voorstellen daartoe worden in samenspraak met de andere deelnemers aan de regelingen voorbereid.

Opstellen en actualiseren van beleid

Voor het opstellen en actualiseren van beleid volgen we globaal dezelfde stappen als voor de voorschriften: inventariseren -> prioriteren -> programmeren -> harmoniseren.

Op basis van de programmabegrotingen en bestaande en geactualiseerde bestuurlijke (prioriteiten-)agenda's wordt in maart 2025 een ambtelijke inventarisatie gedaan in twee gemeenten. Daarbij wordt ook gekeken naar beleid dat in de komende jaren wettelijk verplicht moet worden opgesteld. Denk aan de participatieverordening, een volkshuisvestingsprogramma of vaarwegbeleid. Tegelijk wordt een beoordelingskader gemaakt, dat zal lijken op het kader voor de voorschriften uit bijlage. Er zal in het bijzonder aandacht zijn voor:

- welke harmonisaties van voorschriften óók om actualisatie van beleid vragen
- de organisatorische impact van de harmonisatie
- de vraag tot welke inhoudelijke en financiële effecten nieuw / te actualiseren beleid op korte voor de andere gemeente, dan wel op lange termijn voor de samengevoegde gemeente leidt

Op basis van dat beoordelingskader wordt in maart 2025 door de stuurgroep een eerste prioritering opgesteld en ambtelijk getoetst. De colleges bespreken begin april 2025:

- bij welke beleidsvoorbereiding de colleges in 2025 en 2026 al samen optrekken
- Welke beleid wordt nog door de ‘eigen gemeente’ voorbereid?
- Is er beleid waarvan het slimmer is dat na 1 januari 2027 te integreren?
- En kan er na 1 januari 2027 beleid vervallen?
- Op welk niveau bestuurlijke afstemming wordt georganiseerd: portefeuille, college of raad?

De opbrengst wordt meegenomen in de totaalplanning voor de raden van mei 2025.

Planning voor de raad

27 maart 2025	Opdrachtverlening harmonisatie voorschriften
mei 2025	Programma harmonisatie voorschriften
December 2025	1e tranche harmonisatiebesluiten raden
Medio 2026	2e tranche harmonisatiebesluiten raden
4 januari 2027	3e tranche harmonisatiebesluiten raden direct na herindelingsdatum
Tot 1 januari 2029	Harmonisatiebesluiten raden tot 2 jaar na herindelingsdatum

2.3 Harmonisatie gemeentelijke belastingen

Opdracht

Het uitwerken van ‘variant 2b’ van de variantenanalyse gemeentelijk woonlasten uit de herindelingsscan in een richting die meegenomen kan worden bij de voorjaarsnota 2025 (Hilversum)/kadernota 2026 (Wijdemeren en waarbij de verschillende ‘knoppen’ in beeld zijn gebracht.

Conform de toezegging aan de raad van Hilversum wordt het resultaat eerst politiek besproken op 27 maart 2025 als onderdeel van dit plan van aanpak, alvorens voorstellen voor de voorjaars/kadernota’s worden voorbereid. De raden kunnen op basis van dit voorstel richtinggevende uitspraken doen voor de grote lijn en concrete maatregelen in de voorjaarsnota/kadernota.

Wettelijk kader

De Wet arhi (art.44) stelt dat alle rechten en verplichtingen van de op te heffen gemeente op de herindelingsdatum naar de nieuwe gemeente overgaan. Gemeentelijke voorschriften van Wijdemeren dienen binnen 2 jaar door de gemeenteraad van Hilversum te zijn bekrachtigd of aangepast. Zo niet, dan vervallen ze op 1 januari 2029 van rechtswege (artikel 28-31). Hierop geldt o.a. als uitzondering dat de OZB en de baatbelasting van Wijdemeren vanaf de herindelingsdatum niet meer gelden (art. 32 Wet arhi). Een nieuwe verordening moet binnen drie maanden na de herindeling worden vastgesteld.

Overige uitgangspunten en scope

In 2025 en 2026 gaan de raden van Hilversum en Wijdemeren over hun eigen begroting en eigen belastingverordeningen. In 2025 stellen Hilversum en Wijdemeren ter voorbereiding op de begroting 2026 ieder een resp. voorjaarsnota/kadernota op. Hilversum moet vanuit het preventief toezicht eind 2025 wel instemmen met de begroting en belastingvoorstellen 2026 van Wijdemeren.

In paragraaf 2.4 schrijven we dat de uitgangspunten voor de gezamenlijke begroting 2027 bij de voorjaarsnota 2026 (Hilversum)/kadernota 2027 (Wijdemeren) worden vastgesteld. We harmoniseren de woonlasten dus pas in januari 2027. Voor die tijd kunnen beide gemeenten alleen met keuzes in de ‘eigen’ begroting de harmonisatieopgave vergroten of verkleinen.

We schetsen vanuit het perspectief van de herindeling een mogelijk ‘grote lijn’ en ‘knoppen’ waar gemeenteraden aan kunnen draaien. Dit biedt de raden bij de voorjaarsnota 2025 (Hilversum)/kadernota 2026 (Wijdemeren de mogelijkheid om keuzes die de gemeenteraden voor de ‘eigen’ begroting willen maken, ook in perspectief van de herindeling te kunnen zetten. We horen graag hoe u hier naar kijkt en geven daarbij als aandachtspunten mee:

- de scope van de voorjaarsnota/kadernota’s en het politieke debat daarover is in beide gemeenten breder dan alleen de herindeling.
- Het is op dit moment (februari 2025) nog niet mogelijk de volledige ‘woonlastennota’ voor de voorjaarsnota te produceren, omdat informatie – bijvoorbeeld vanuit de regio (GAD) – nog niet bekend is.
- Eventuele politieke discussies over de uitwerking van woonlasten voor specifieke doelgroepen (huurders, niet-woningen) horen naar ons oordeel bij de voorjaars/kadernota en niet bij het raadsvoorstel over de herindeling.

Variant 2b uit de herindelingsscan

In de herindelingsscan werden verschillende varianten geschetst hoe met de woonlasten kan worden omgegaan. Beide raden hebben op 11 december 2024 aangegeven variant 2b verder uit te willen werken. De kenmerken van variant 2b zijn:

- 'Harmoniseren op het laagste niveau'. Harmonisatie heeft voordelen voor inwoners uit Wijdemeren vanwege de huidige hogere woonlasten. De bedoeling van 'harmoniseren op het laagste niveau' is dat Hilversumse inwoners er niet op achteruit gaan.
- We kijken in 2025 en 2026 al wat mogelijk is om de harmonisatie te vergemakkelijken. De verschillen te harmoniseren verschillen moeten zeker niet groter worden.

Variant 2b was een combinatie van variant 1 en variant 2a.

- Variant 1 ging uit van een geleidelijke harmonisatie van de woonlasten (OZB, afval, riool). De OZB moet wettelijk gezien onmiddellijk worden geharmoniseerd. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing geldt een maximale overbruggingstermijn van twee jaar. Het voordeel dat inwoners van Wijdemeren verkrijgen door de lagere OZB, kan in de eerste twee jaar worden gecompenseerd door het in stand houden van het groeipad voor de rioolheffing gebaseerd op het financieel herstelplan'.
- Variant 2a ging uit van harmonisatie op de laagste tarieven. Dat leidt in beginsel tot een begrotingstekort van circa € 8 miljoen voor de heringedeelde gemeente.

Omvang van de opgave

In het politieke debat op 11 december 2024 werd onderstreept dat harmonisatie op de laagste tarieven over inwoners en woningen gaat: inwoners van Hilversum mogen er niet op achteruit gaan. Dat betekent dat voor niet-woningen niet op het laagste tarief geharmoniseerd hoeft te worden.

Daarnaast hebben beide gemeenten al zelfstandig besluiten genomen, die als bijkomend voordeel hebben dat de te harmoniseren verschillen in woonlasten al zijn verminderd:

- Hilversum heeft de onroerendezaakbelasting (OZB) voor 2025 sterker verhoogd dan Wijdemeren.
- Wijdemeren ziet in 2026 al af van de ingeboekte OZB verhoging van 5%. Dit besluit is bij het nieuwe coalitieakkoord in december 2024 genomen.
- Hilversum voert de toeristenbelasting in per 2026.

Op basis van het voorgaande is het in 2027 te dichten gat (verplichte harmonisatie OZB) nu becijferd op 3,5 miljoen euro. In deze berekening is uitgegaan van de tarieven van Hilversum. Voor woningen zijn dit de laagste tarieven. Ook voor niet-woningen zijn de tarieven van Hilversum gehanteerd: deze zijn hoger dan die van Wijdemeren, vanwege het feit dat er een opslag van 10,25% van het stadsfonds in verwerkt zit.

Effect begroting Hilversum 2027	
	2027
OZB E woningen	-3.721.707
OZB E niet-woningen	41.265
OZB G niet-woningen	142.632
	-3.537.810

Zou voor niet-woningen gekozen worden voor de laagste tarieven (van Wijdemeren), dan levert dit een extra opgave van ca 3 mln euro op.

Knoppen om aan te draaien

Ons beeld is dat de financiële situatie in Wijdemeren en Hilversum – los van de herindeling – zal vragen om bij de voorjaars/kadernota (ook) naar de inkomstenkant van de gemeente te kijken. Er zijn diverse knoppen waar de gemeenteraden van Wijdemeren en Hilversum aan kunnen draaien om de eigen financiële situatie in 2026 te verbeteren. Een prettig neveneffect is dat daardoor de harmonisatieopgave voor 2027 verkleind kan worden. We beschrijven de knoppen afzonderlijk en geven een indicatie van de financiële impact.

Inflatie

Bij woonlasten wordt gewerkt met inflatie op begrotingsbasis. Dit is dus de *verwachte* inflatie voor het volgende jaar. Een jaar later zien we vaak dat de *werkelijke* inflatie afwijkt van de begrote inflatie. Zo heeft Hilversum gedurende de eerste drie jaar van deze bestuursperiode (2022-2026) op begrotingsbasis 15,8% inflatie toegerekend, maar was de reële inflatie (CPI) ongeveer 21%. Er is dus in praktijk 5,2% inflatie niet aan inwoners toegerekend. Er zijn veel voorbeelden van gemeenten in Nederland die dit een jaar later alsnog toerekenen (‘inhalen’). In Hilversum en Wijdemeren doen we dit nog niet.

Wanneer de ontwikkeling van de eigen begroting daar aanleiding toe geeft, zou de raad van Hilversum kunnen besluiten dit principe toe te passen. Om een idee van ordegrootte te geven, is doorgerekend wat het doorvoeren van opslag van ca 1,5% betekent. Dit levert in 2027 op begrotingsbasis 0,5 mln extra op, waarbij het effect op huishoudens zo’n 4 tot 5 euro is.

Effect begroting bij extra stijging 1,46% in 2026	2026	2027	2028
OZB E woningen	199.918	274.735	274.566
OZB E niet-woningen	108.562	132.893	132.893
OZB G niet-woningen	62.648	76.748	76.748
	371.128	484.377	484.208

Effect inwoner stijging 1,46%	2026	2027	2028
	€ 4,58	€ 4,83	€ 4,82

Afval en riool

In het licht van de eigen begroting zijn ook heffingen voor afvalstoffen en riool in Wijdemeren belangrijke onderwerpen. Deze heffingen moeten onderbouwd zijn. Een relevante indicator is de kostendekkendheid: de mate waarin de heffingen de kosten dekken.

In Wijdemeren is de kostendekkendheid afgerond 100%. In Hilversum varieert de kostendekkendheid tussen 85% en 90%, terwijl het beleidsmatige uitgangspunt is dat producten maximaal 99% kostendekkend mogen zijn. Hier is dus in potentie ruimte voor Hilversum om de eigen financiële situatie te verbeteren en de harmonisatieopgave te verkleinen. Goed denkbaar is dat er in Hilversum een politieke uitspraak komt voor een groeipad naar 99% in 2028. Dit is juridisch houdbaar, omdat de tarieven tussen Wijdemeren en Hilversum voor riool en afval nog tot 2029 mogen afwijken. Als Hilversum de kostendekking niet verhoogt heeft dat óók als effect dat harmonisatie van deze tarieven in 2029 op dat moment een grote klap zullen zijn.

De ruimte zit niet zozeer bij riolering. Op basis van de huidige begroting 2025 is de ambitie (al) om de rioolheffing per 2026 99% kostendekkend te laten zijn. Voor afval is in Hilversum de komende jaren nog wel ruimte. De huidige begroting 2025 bevat een bescheiden groeipad: 83% in 2026 en 85% in 2027. De ‘ruimte’ in 2027 is op begrotingsbasis 2,8 mln.

Toelichting: kwijtschelding

Bij politieke gesprekken over de hoogte van gemeentelijke belastingen en de rol van inflatie gaat het vaak óók over het kwijtscheldingsbeleid. Met een kwijtscheldingsbeleid bepalen gemeenten of inwoners met een laag inkomen en weinig vermogen (gedeeltelijke) vrijstelling kunnen krijgen van bepaalde belastingen of heffingen. Zulk beleid is bedoeld om financiële lasten voor kwetsbare groepen te verlichten en houdt rekening met inkomens- en vermogensgrenzen.

Wijdemeren en Hilversum hanteren beide een kwijtscheldingsbeleid voor gemeentelijke belastingen, maar er zijn enkele verschillen in de toepassing en voorwaarden. In **Wijdemeren** is kwijtschelding mogelijk voor de volgende belastingen:

- Afvalstoffenheffing: de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.
- Onroerendezaakbelasting (OZB): alleen voor de lasten die verband houden met het eigendom van een woning.
- Hondenbelasting: uitsluitend voor de eerste hond.

Voor andere belastingen, zoals rioolheffing, forensenbelasting en toeristenbelasting, wordt in Wijdemeren *geen* kwijtschelding verleend.

In **Hilversum** kan kwijtschelding worden aangevraagd voor:

- Afvalstoffenheffing: de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.
- Onroerendezaakbelasting (OZB): alleen voor de lasten die verband houden met het eigendom van een woning.
- Rioolheffing: de kosten voor het beheer en onderhoud van het rioolstelsel.

Voor andere belastingen wordt in Hilversum *geen* kwijtschelding verleend. Hilversum kent geen hondenbelasting, forensenbelasting en nog geen toeristenbelasting, dus ook geen kwijtschelding.

De vermogensnormen voor kwijtschelding zijn in beide gemeenten gelijk: beide gemeenten doen het maximale wat op basis van landelijke richtlijnen mogelijk is. Kwijtschelding wordt in het algemeen alleen voor de *gebruikers*belasting afvalstoffenheffing verleend. Aan *eigenaren* wordt zelden kwijtschelding verleend voor OZB en rioolheffing, omdat er over het algemeen voldoende vermogen in de vorm van een eigen woning is voor deze belastingen. Slechts in uitzonderlijke gevallen wordt hiervoor kwijtschelding worden verleend (in 2024 in 30 gevallen).

Toelichting: afvalstoffen- en rioolheffing

Afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn gemeentelijke belastingen die – naast de onroerend zaakbelasting – in het algemeen spraakgebruik deel uitmaken van de ‘woonlasten’ die inwoners jaarlijks aan de gemeente betalen.

Gemeenten berekenen de afvalstoffen- en rioolheffing op basis van de kosten die zij maken voor inzameling, transport en verwerking van afval (dit wordt regionaal uitgevoerd door de GAD) en de kosten van aanleg, onderhoud en beheer van het rioolstelsel. Gemeenten mogen niet meer heffen dan de kosten die ze maken. Om dat inzichtelijk te maken wordt het begrip ‘kostendekkingsgraad’ gebruikt. 100% betekent dat de gemeenten alle kosten bij inwoners in rekening brengen. Meer dan 100% mag niet: gemeenten mogen geen ‘winst’ maken. Een percentage onder de 100% betekent dat gemeenten niet alle kosten bij inwoners in rekening brengen en (dus) een deel van de kosten uit andere middelen betalen. Gemeenten verantwoorden dit jaarlijks in de begroting (paragraaf ‘lokale heffingen’) en jaarrekening. De exacte tarieven kunnen jaarlijks variëren op basis van verandering in kosten (bijvoorbeeld van de GAD) en beleidskeuzes (bijvoorbeeld welke directe kosten en indirecte kosten (bijvoorbeeld overhead) wel en niet worden meegenomen.

De gemeente **Wijdemeren** streeft in de begroting van 2025 naar 100% kostendekking voor afvalstoffen en riolering. Hilversum streeft voor riolering naar 99% kostendekking. Voor afval staat er voor 2025 een lager percentage in de begroting van **Hilversum** (85%). Dat betekent dat niet alle kosten voor afval worden doorberekend naar inwoners.
Er zijn in theorie verschillende politieke keuzes mogelijk om deze kostendekkingsgraad te verhogen

- het verhogen van de afvalstoffenheffing (tarieven verhogen). Zo’n verhoging kan gelijkmatig over alle huishoudens of gedifferentieerd naar grootte van het huishouden.
- kostenbesparing in het afvalbeheer, bijvoorbeeld op de verwerkingskosten.
- Andere inkomstenbronnen aanboren, zoals het verhogen van opbrengsten uit grondstoffen.

Zulke keuzes hangen af van de gemeentelijke politiek, maar ook van de regionale samenwerking. In Gooi en Vechtstreek voeren we de afvalinzameling en – verwerking immers gezamenlijk uit.

Afval	2025	2026	2027	2028
Kosten	17.981	18.239	18.493	18.553
Opbrengst	15.275	15.165	15.708	16.269
Dekking	85%	83%	85%	88%
Ruimte	2.706	3.074	2.785	2.284
Cijfers begroting 2025, bedragen x 1.000				

Het toegroeien naar kostendekkende tarieven in 2028 kan door het jaarlijks verhogen van de opbrengst met 700.000 euro. Dit levert in 2027 1,4 extra opbrengsten op en in 2028 2,1 miljoen.

	2026	2027	2028
Extra opbrengsten	700	1.400	2.100
bedragen x 1.000			

De tarieven afval stijgen in dat geval niet met de nu begrote inflatie maar de komende drie jaar met jaarlijks 8%. Dit levert de volgende stijging van de tarieven op:

Stijging tarief	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Tarief 1 persoons hh	€ 257,74	€ 278,36	€ 300,63	€ 324,68
Tarief 2 persoons hh	€ 342,99	€ 370,43	€ 400,07	€ 432,07
Tarief meer persoons hh	€ 427,71	€ 461,92	€ 498,88	€ 538,79
stijging tarief	7,40%	8,00%	8,00%	8,00%
Delta tarief 1 persoons hh in €	€ 17,76	€ 20,62	€ 22,27	€ 24,05
Delta tarief 2 persoons hh in €	€ 23,63	€ 27,44	€ 29,63	€ 32,01
Delta tarief meer persoons hh	€ 29,47	€ 34,22	€ 36,95	€ 39,91

Bovenstaande berekeningen lijken heel precies, maar we moeten daarbij nog enkele slagen om de arm houden:

- De gegevens van de GAD voor investeringen ontbreken nog.
- Voor de gemeente Hilversum verschijnt nog een rapport over kostendekkendheid van de legesproducten en de riool -en afvalstoffenheffing.
- In Wijdemeren wordt kritisch gekeken naar de toe te rekenen overhead.
- Ten slotte hangen beleidskeuzes (werken met een ideaalcomplex of niet) en tarieven met elkaar samen.

Bij de kader/voorjaarsnota zullen we zoals gebruikelijk complete berekeningen opleveren waarbij het bovenstaande is meegenomen.

Aan/uitzetten overige belastingen

Wijdemeren en Hilversum hebben verschillende ‘overige belastingen’. Het instellen of beëindigen daarvan in beide gemeenten heeft ruimtescheppende of ruimtebeperkende werking op de begroting.

Onderstaand overzicht maakt inzichtelijk welke belastingen in Hilversum of Wijdemeren nog niet geheven worden. Het overzicht toont ook wat het invoeren of niet invoeren op begrotingsbasis oplevert of kost. De bandbreedte is hier 1,22 mln voordelig tot 0,9 mln nadelig.

Overzicht belastingen die in Hilversum of Wijdemeren nog niet geheven worden					
	HILVERSUM	WIJDEMEREN	HILVERSUM 2027		
	2027	2027	2027	Invoeren financieel voordeel	Niet invoeren financieel nadeel
Precariobelasting	168.000	*30.000*	198.000	30.000	-168.000
Forensenbelasting	*690.000*	649.216	1.339.216	690.000	-649.216
Hondenbelasting	*500.000*	130.864	630.864	500.000	-130.864
Begroot					
Schatting					

Precariobelasting: Hilversum kent de precariobelasting, Wijdemeren niet. Precario kan geheven worden voor het plaatsen van voorwerpen op de openbare weg. Voor Wijdemeren zal dit met name containers/bouwmaterialen op de openbare weg zijn.

Forensenbelasting: Wijdemeren kent forensenbelasting (huisjes van particulieren op vakantieparken betalen een vast bedrag van € 350,- per jaar. Dit is een gangbaar tarief. De particuliere huizen zijnde niet op een vakantiepark betalen 0,3% van de WOZ-waarde wat op zich ook niet erg afwijkend is), Hilversum niet. De forensenbelasting kan geheven worden voor het beschikbaar hebben van een tweede woning in de gemeente zonder hoofdverblijf te hebben in de gemeente.

Hondenbelasting: Wijdemeren heft hondenbelasting. Per 2023 is de hondenbelasting afgeschaft in Hilversum. Potentiële opbrengst circa 500.000 op basis van opbrengsten 2022.

Verder worden in Wijdemeren thans (on)mogelijkheden voor een ‘vermakelijkhedenretributie’ verkend, als onderdeel van enkele taakstellingen in de begroting (zie 2.4). Dit bevindt zich echter nog in een vroege fase van onderzoek.

Ter overweging geven we verder graag mee:

- Gemeenten heffen deze belastingen omdat zij ook kosten maken (werkzaamheden uitvoeren).
- Met het instellen van belastingen zullen ook instellingskosten gemoeid zijn. Die zijn in deze fase uiteraard nog niet in beeld.

Andere budgetten

Eventuele resterende begrotingstekorten kunnen verder nog worden gecompenseerd vanuit het begrotingssaldo, waartoe we ook de extra structurele rijksbijdrage uit het gemeentefonds ad 4,4 mln rekenen. Dit is echter in beginsel vrije budgettaire ruimte voor de nieuwe gemeenteraad, waarvan het de vraag is of de huidige raden daar al primair beslag op moeten leggen, vooruitlopend op de integrale keuzes die in 2026 moeten worden gemaakt voor het opstellen van de begroting 2027. Bij opstellen van de begroting 2027 kan pas worden bepaald of en wat het begrotingssaldo zal worden.

Voorstel

In lijn met de wens van de gemeenteraad van Hilversum leggen we gemeenteraden geen uitgewerkt voorstel als ‘fait a complit’ voor, maar een indruk van de opgave en knoppen om aan te draaien. Het debat over woonlasten is bij uitstek politiek is en bij de voorjaars/kadernota breder dan alleen de herindeling. Wij vinden het daarom niet gepast om een concreet voorstel te doen, maar bieden de

raden graag de ruimte om wensen en bedenkingen over de ‘knoppen’ aan de colleges mee te geven, in aanloop naar de voorjaarsnota 2025 (Hilversum)/kadernota 2026 (Wijdemeren).

Onze indruk is nog steeds dat ‘variant 2b’ uitvoerbaar is. In deze paragraaf zijn knoppen benoemd waar in Wijdemeren en Hilversum aan gedraaid kan worden om de eigen begroting te verstevigen, met als belangrijke bijvangst dat de harmonisatie-opgave voor woonlasten in 2027 zo klein mogelijk is. We vatten voorgaande knoppen nog een keer samen:

		Effect 2027	Bandbreedte 2027	
			Meest negatieve effect	Meest positieve effect
Opgave	***Harmoniseren woningen laagste tarief***	***-/- 3.500***		
Knop: niet woningen	Harmoniseren laagste tarief		-/- 3.000	0
Knop: Inflatie	1,5% boven inflatie in Hilversum	+500	0	+ 1.500 (bij 4,5%)
Knop: Kostendekking afvalstoffenheffing	In stappen toegroeien naar kostendekking	+ 1.400	0	+1.400
Knop: Uit/aanzetten precariobelasting	Nu heeft alleen Hvs precariobelasting		-/- 168	+ 30
Knop: Uit/aanzetten forensenbelasting	Nu heeft alleen Wdm forensenbelasting		-/- 649	+ 690
Knop: Uit/aanzetten hondenbelasting	Nu heeft alleen Wdm hondenbelasting		-/- 131	+ 500
Knop: Vermakelijkhedenretributie	PM	PM	PM	PM
Overig	Extra AU		0	+ 4.400
Totaal			**-/- 3.948**	**+ 8.520**

Bedragen x 1.000 -/- is tekort verhogend, + is terkort verminderend

Het vertrekpunt is dus een opgave (tekort) van 3,5 mln. De bandbreedte van de knoppen is -/- 3,9 mln (tekort verhogend) tot 8,5 mln (tekort verlagend).

Planning voor de raad

Juni 2025	vertaling resultaat in voorjaarsnota 2025 (Hilversum)/kadernota 2026 (Wijdemeren)
November 2026	begroting 2026
Juni 2026	voorjaarsnota 2026 (Hilversum)/kadernota 2027 (Wijdemeren), vaststellen uitgangspunten voor de begroting en belastingverordeningen 2027
4 januari 2027	begroting 2027 en belastingverordeningen

2.4 Harmonisatie financieel beleid

Opdracht

Het voorbereiden van de begroting 2027 en het harmoniseren van het financieel beleid.

De beide gemeenteraden stellen in november 2026 geen begroting 2027 vast. Dat gebeurt in de eerste vergadering van de gemeenteraad op 4 januari 2027. De begroting wordt uiteraard in 2026 voorbereid en ter advisering aan de gemeenteraad van de heringedeelde gemeente besproken in een commissievergadering in november of december 2026. Het is aan de gemeenteraden om te bepalen of daarvoor een gezamenlijke commissie wordt ingesteld.

Uitgangspunten

- Beide gemeenten bevorderen dat de heringedeelde gemeente Hilversum per 1 januari 2027 start met een meerjarig positief begrotingssaldo.
- Wijdemeren heeft in de begroting nog enkele taakstellingen staan die nog moeten worden ingevuld. We gaan er vanuit dat dat gebeurt.
- We nemen de regelgeving van één van de gemeenten als uitgangspunt. Het vertrekpunt is de basis van Hilversum (passend bij het idee van de 'lichte samenvoeging' en de beperking van administratieve lasten) en bestuurlijke ruimte om in voorkomende gevallen anders te beslissen.

Scope en aanpak

Het financieel beleid is veelomvattend, met bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor raden en colleges. Onderstaande tabel maakt een onderscheid.

Binnen scope PvA (2026 e.v.): raad	**Buiten scope PvA (voorbereiding in 2025): colleges**
○ Financiële verordeningen ○ Belastingverordeningen ○ P&C cyclus (Begroting, jaarrekening, voorjaars/kadernota) ○ Accountantscontrole	○ Financieel beleid ○ Werkprocessen, ICT omgeving en administratie ○ synchronisatie rekeningschema's +budgethouders en mandaatregeling ○ Organiseren Interne controle / rechtmatigheid ○ Fiscaliteit (BTW, VPB, verzekeringen) ○ Advisering aan budgethouders, management en stellers

We bereiden de begroting 2027 in stappen voor. Het zwaartepunt ligt in 2026. Ons beeld is:

- In 2025 zullen de colleges en de organisatie eerst bezig zijn met het op orde brengen van rekeningschema's, werkprocessen, mandaatregelingen, fiscaliteit en wat verder nodig is financiën goed te regelen voor de samengevoegde organisatie per 1 januari 2026.
- Eind 2025 of zoveel eerder als mogelijk maken we een 'Startnotitie actualiseren/ harmoniseren financieel beleid en verordeningen', om de bestuurlijke planning en werkzaamheden voor de bevoegdheden van de raad met de raden te bespreken.
- Tot aan de voorjaarsnota 2026 (Hilversum)/kadernota 2027 (Wijdemeren) beoordelen we welk beleid en regelgeving geharmoniseerd moeten worden (waarderingen, grondslagen, uitgangspunten) .
- De uitgangspunten voor de begroting stellen we vast bij de voorjaarsnota 2026 (Hilversum)/kadernota 2027 (Wijdemeren). Er worden daarvoor één set uitgangspunten en één financieel beeld opgesteld.

Planning voor de raad

Besluitvorming voor 1-1-2026 (iedere gemeente voor zich, wel afstemmen)

- Voorjaarsnota 2025 (Hilversum)/kadernota 2026 (Wijdemeren) t.a.v. woonlasten Wijdemeren en Hilversum (mei/juni 2025)
- Programmabegrotingen en belastingverordeningen 2026 (november 2025)
- Controleprotocollen jaarrekeningen Wijdemeren en Hilversum 2025 (november 2025)
- Najaarsnota/eindejaarsrapportage Wijdemeren en Hilversum 2025 (november 2025)
- Startnotitie actualiseren/harmoniseren financiële beleidsstukken en verordeningen (december 2025)

Besluitvorming voor 1-1-2027

- Jaarrekeningen Wijdemeren en Hilversum 2025 (iedere gemeente voor zich, wel afstemmen) (mei/juni 2026)
- voorjaarsnota 2026 (Hilversum)/kadernota 2027 (Wijdemeren) (iedere gemeente voor zich, wel afstemmen) (mei/juni 2026)
- Begrotingsuitgangspunten begroting 2027 gelijktijdig met de voorjaarsnota (gelijke voorstellen) (mei/juni 2026)
- Inrichten en opstellen (meerjaren-)begroting 2027-2030 (gelijke voorstellen 2026)
- Najaarsnota/eindejaarsrapportage Wijdemeren en Hilversum 2026 (iedere gemeente voor zich, wel afstemmen) (november 2026)
- Controleprotocollen jaarrekeningen Wijdemeren en Hilversum 2026 (iedere gemeente voor zich, wel afstemmen, november 2026)

Besluitvorming 4 januari 2027

- Begroting en belastingverordeningen 2027
- Actualiseren en harmoniseren overige beleidsstukken financiën (o.a. nota R+V, activabeleid, leges, financiële verordeningen (212, 213, 213a))

Besluitvorming na 4 januari 2027

- jaarrekening 2026 Wijdemeren en jaarrekening 2026 Hilversum

Betrokkenheid Audit en Rekeningencommissie

Op basis van deze planning is het voorstel de Audit en rekeningencommissie als volgt te betrekken

- 29 oktober/26 november 2025 in het kader van de begroting 2026 en de startnotitie actualiseren/harmoniseren financiële beleidsstukken en verordeningen.
- Voorjaar 2026 in het kader van de voorjaarsnota/kadernota en het vaststellen van de begrotingsuitgangspunten begroting 2027.
- In het najaar van 2026 ter voorbereiding op de commissiebehandeling van de begroting 2027 in november of december 2026.

2.5 Met de samenleving verder werken aan de start van de gemeente

In het herindelingsadvies is opgenomen dat we het participatieproces uit 2024 voortzetten in 2025 en 2026 voor de thema's sterke dorpen, wijken en buurten, economische kansen, en natuur en landschapsontwikkeling. We blijven met de samenleving toewerken naar de start van de gemeente op 1 januari 2027 door het concretiseren van ideeën en het verstevigen van netwerken rond de drie genoemde thema's.

Het zwaartepunt van onze inspanningen ligt bij de onderwerpen 'sterke dorpen, wijken en buurten en wijken, dorpen' en 'participatie'. Een goede verdere invulling is naar ons idee de belangrijkste kritische succesfactor voor het slagen van de herindeling. Voor de onderwerpen economische kansen en natuur en landschap bouwen we uiteraard voort op de participatieopbrengst en energie in de samenleving, waar de gelegenheid zich voordoet.

Doelen

De participatiedoelen zijn

- Voortbouwen op de energie en goede ideeën van de inwoners op de drie onderwerpen van het herindelingsontwerp waarop er geparticipeerd is: buurten/dorpen/identiteit, economie/ondernemerschap en natuur/landschap.
- Aanboren van nieuwe energie, ideeën en verbinding die helpt bij de start van de nieuwe gemeente.

Resultaat

Het idee is om de stand van zaken medio 2026 te bundelen en mee te geven aan politieke partijen voor de voorbereiding van de herindelingsverkiezingen, november 2026. De opbrengst kan uiteraard ook worden meegenomen bij het verder integreren/actualiseren van sociaal, economisch en ruimtelijk beleid en het opstellen van gebiedsagenda's na 1 januari 2027.

Dit participatieproces loopt parallel aan en is verbonden met het communicatieproces dat in hoofdstuk 4 staat: de voorbereiding, uitvoering en resultaten van de participatieactiviteiten zijn óók onderdeel van de communicatie over de start van de gemeente per 1 januari 2027.

Planning voor de raad

27 maart 2025	Vaststellen opdrachtverlening
Mei 2025	Uitgewerkt programma 'aan de slag met de samenleving'
december 2025	Tussentijdse evaluatie en actualisatie aanpak
medio 2026	Opleveren opbrengst cv's dorpen, wijken, economische kansen en kansen voor natuur/landschap
januari 2027	Vaststellen geïntegreerd dorpen- en buurtenbeleid Vaststellen geactualiseerde participatieverordening

We werken de verschillende onderdelen hieronder uit.

2.5.1 Dorpen, wijken en buurten

Participatieopbrengst

De participatieopbrengst voor het herindelingsadvies ging in grote lijnen over kwaliteiten en identiteit en de noodzaak voor maatwerk in het behoud en versterking van dorpen, wijken en buurten. Als vervolgstappen werden genoemd:

- Opstellen 'cv's' voor dorpen en buurten over identiteiten en kwaliteiten
- Samenvoegen dorpen en buurtenbeleid van Wijdemeren en Hilversum
- Nieuw participatiebeleid voor de gemeente, als eerste de participatieverordening en nader onderzoek naar moderne vormen. Het ging ook over het bestendigen van de samenwerking met bestaande dorps- en wijkverenigingen. Als toelichting is gegeven "*Een dorps- of wijkraad zoals nu in Ankeveen wordt bedacht, kan een goed model zijn. Maar er zijn ook andere mogelijkheden, zoals buurtplatforms (platform dat inwoners de kans biedt om samen te komen en eigen ideeën uit te wisselen en uit te voeren) of wijkpanels (door loting samengestelde, diverse groepen inwoners die met de gemeente meepraten over beleid, zoals die in Leeuwarden en Grouw bestaan). We moeten verder onderzoeken welke vorm past bij iedere specifieke kern of buurt, met aandacht voor geld, tijd en middelen"*
- Bestendigen samenwerking met dorps- en wijkverenigingen

Verschillende zienswijzen op het herindelingsontwerp onderschreven de noodzaak voor aandacht voor lokale behoeften en de wens om buurtraden, wijkpanels en bewonersplatforms mogelijk te maken. Dit vond opnieuw steun bij de colleges en de gemeenteraden. Tegelijk willen we ervoor waken dat er één mal is waar alles in moet passen. Dit betekent in het beleid ruimte voor maatwerk.

Scope en aanpak

We gaan op drie manieren met de participatieopbrengst aan de slag:

1. Het opstellen dorpen- en wijkencv's (het vastleggen van identiteiten en kwaliteiten in 'cv's' van dorpen en wijken, op te leveren medio 2026)
2. Het integreren van het dorpen- en buurtenbeleid (te besluiten op 4 januari 2027)
3. Het opstellen van een participatieverordening (te besluiten in februari 2026 in Hilversum en een actualisatie op 4 januari 2027)

Ad 1. Maken van CV's – Droomtraject

"Wat bindt ons?" is de meest verbindende vraag die in een groep kan stellen. Tegelijkertijd wordt ook de vraag gesteld: "wat maakt ons uniek? Door inzichtelijke te maken wie we zijn en hoe rijk en divers de gemeenschappen zijn van de nieuwe gemeente ontstaat begrip voor elkaar en geven we invulling aan het uitgangspunt "eenheid in verscheidenheid". Het idee is om deze vraag te beantwoorden met een droomtraject. Per kern, wijk of buurt worden CV's opgesteld die medio 2026 door de raden worden vastgesteld. In deze CV's is aandacht voor eigenheid van de inwoners, de gemeenschap en hun context. In hun sterke kanten maar ook met hun verbeterpunten. Een gemeenschappelijke gedragen droom voor de toekomst wordt ook geformuleerd. Bij andere gemeentelijke herindelingen heeft zo'n aanpak goede resultaten opgeleverd. Het sluit bovendien aan bij de in Hilversum bekende praktijk van de 'wijkagenda's' die jaarlijks met de wijken worden gemaakt. Het resultaat voedt het verhaal van de toekomstige gemeente, geeft raadsleden een goede introductie in voor hen mogelijk onbekende gebieden en kan door politieke partijen benut worden ter voorbereiding op de verkiezingen in 2026.

Dit traject wordt georganiseerd met inzet van een externe partij en vergt een budget van € 50.000,-

Ad 2. Integreren dorpen- en wijkenbeleid

Dit is een onderwerp dat raakt aan de kern van de wens om de eigenheid van de dorpen in Wijdemeren te bewaren. Tegelijk is het net zo belangrijk voor de wijken en buurten in Hilversum. De toekomstige gemeente wil uitblinken in een passend dorpen- en buurtenbeleid met ruimte voor maatwerk voor en context van gebieden, zoals dat in het herindelingsadvies is beschreven.

Onlangs is het buurtgericht werken in Hilversum volledig herijkt, een exercitie die in Wijdemeren voor de buurt-coördinatie nog plaats moet vinden. De herindeling wordt benut om een eenduidig dorpen en wijkenbeleid op te stellen: een mijlpaal die in de eerste raadsvergadering van de toekomstige gemeente op 4 januari 2027 kan worden vastgesteld. De raden krijgen hiervoor een startnotitie in het derde kwartaal van 2025, waarin ook het participatieproces is beschreven en de implicaties in de breedte van de gemeentelijke dienstverlening.

Voor dit onderwerp is een budget nodig van € 40.000,-.

Ad 3. Het opstellen van een participatieverordening

De raad van Hilversum heeft al een startnotitie voor het opstellen van de verplichte participatieverordening opgesteld. Daarin is aangegeven met Wijdemeren op te trekken. Alle gemeenten moeten per 1 januari 2027 zo'n verordening hebben, die (in enge zin) ziet op de participatie bij *gemeentelijke* projecten en beleidsvoorbereiding.

Het voorstel is om de reeds vastgestelde planning in Hilversum aan te houden. Dat betekent dat Hilversum in 2025 een participatiebeleid '1.0' vaststelt en de voorbereiding van een participatieverordening door beide gemeenten ter hand word genomen, gericht op besluitvorming in februari 2026. Mochten uit de trajecten van de cv's (ad 1) en de integratie dorpen- en buurtenbeleid (ad 2) nieuwe inzichten naar voren komen, kunnen die verwerkt worden in een actualisatie van participatiebeleid en de participatieverordening ('2.0')op 4 januari 2027.

Het voorstel is verder om zienswijzen op het herindelingsontwerp die gaan over het instellen van buurtplatforms, dorpsraden en wijkpanels hierbij te betrekken.

Voor dit onderwerp is een budget nodig van 40.000 euro.

2.5.2 Economie en ondernemerschap

Participatieopbrengst

Vanuit de participatie van ondernemers zijn in het herindelingsadvies de volgende aandachtspunten opgenomen:

- Dienstverlening voor ondernemers: een gemeente die meedenkt en met een ondernemersgerichte houding. Genoemd worden: proactieve communicatie, een duidelijk loket, snel reageren op vergunningsaanvragen voor bijvoorbeeld evenementen en soepele regels die maatwerk mogelijk maken.
- Duidelijk perspectief en een visie op toerisme en (verblijfs-)recreatie en een beheerorganisatie die sneller en op de juiste manier kan handelen. Mogelijk bieden het stadsfonds, citymarketing en koppeling aan het erfgoed en mediaprofiel van Hilversum kansen voor de waterrecreatie in Wijdemeren.
- Vernieuwing en verduurzaming van werklocaties, met schuifruimte, zodat groeiende bedrijven die meer ruimte nodig hebben in de gemeente kunnen blijven.

- Samenwerken aan bereikbaarheid en een betere aanpak van ondermijning, o.a. door de zichtbaarheid van de politie en handhaving in risicogebieden (uitgestrekte plassengebied) te verbeteren.
- Beter aansluiten van de werkgelegenheid op de arbeidsmarkt. Wijdemeren kan profiteren van het iets innovatievere economische karakter van Hilversum. Hilversum kan profiteren van meer ruimte en aandacht voor praktijkgeschoold werk in Wijdemeren.
- Aandacht voor economische diversiteit en lokaal ondernemerschap. Specifiek de agrarische sector en het MKB.

Scope en aanpak

Bij de deelnemende ondernemers aan de participatieactiviteiten voor het herindelingsontwerp werd veel enthousiasme ervaren. We zetten het gesprek met de deelnemers graag voort op basis van de eerdere input, op zoek naar verbinding van netwerken en kansen. De vorm daarvoor bepalen we graag samen met de ondernemers(netwerken) in Wijdemeren en Hilversum. Ons eerste beeld daarbij is het organiseren van verdere werksessies voor specifieke thema's:

- Dienstverlening aan ondernemers
- Koppelkansen Wijdemeren – Hilversum (o.a. stadsfonds en toeristische programmering)
- Goede vestigingsplaatsfactoren

Naar analogie van de dorpen- en wijken cv's willen we ondernemers vragen hun opbrengst die medio 2026 als opbrengst aan te bieden als impuls voor de economische agenda voor de gemeente na 1 januari 2027.

Hiervoor is een budget van € 20.000,- nodig.

2.5.3 Natuur en landschap

Participatieopbrengst

Vanuit de participatie zijn in het herindelingsadvies de volgende kansen opgenomen:

- Werk aan een nieuwe, inspirerende visie met duidelijke ambities, het respecteren van de balans tussen natuur en samenleving en gericht op het verbeteren van samenwerking met inwoners en organisaties
- Verbind natuurgebieden beter, zoals bedoeld met het Natuurnetwerk Nederland (NNN) bedoeld: ecologische verbindingen en recreatieve routes versterken, maken of herstellen en het cultuurlandschap behouden, met aandacht voor groene en blauwe 'bufferzones' tussen de kernen en het stedelijk gebied.
- Neem regie op en een complete aanpak van het waterbeheer, natuurbeheer en landschapsontwikkeling. Dat doen we samen met de vele tientallen eigenaren, beheerders en inwoners
    - Er kunnen door overdracht of grond ruilen meer samenhangende gebieden ontstaan. Naast beter beheer, ontstaan er meer mogelijkheden voor het inrichten van 'stille' en 'drukke' gebieden.
    - Samenwerking met gebiedspartners en inwoners in het waterbeheer kan leiden tot een sterk watersysteem met minder overlast en een zekere drinkwatervoorziening. Efficiënte wateropvangsystemen, zoals groene tuinen en daken, regentonnen en parken kunnen de druk op rioleringen verlichten en wateroverlast verminderen en een gezonde leefomgeving bevorderen.

- Biedt ruimte en maatwerk voor toekomstbestendige landbouw, bijvoorbeeld rond de Horstermeer en de Hilversumse Meent. Daarbij wordt gedacht aan extensivering (minder dieren houden op meer grond), in combinatie met andere manieren om de grond te gebruiken die goed passen bij het karakter van het gebied)
- Vergroot de betrokkenheid van inwoners, door jargon te vermijden en lokale initiatieven en kennis beter te verbinden aan beleidsmakers en uitvoerders.

Scope en aanpak

We zetten het gesprek met de deelnemers graag voort op basis van de eerdere input, op zoek naar kansen en verbeterpunten voor het beleid op het gebied van natuur, landschap en groen. We willen hen vragen actiepunten te definiëren en die medio 2026 als opbrengst aan te bieden als impuls voor het te integreren beleid van beide gemeenten. Hiervoor is een budget van € 20.000,- nodig.

Daarnaast zullen Wijdemeren en Hilversum al in 2025 en 2026 meer samen optrekken in regionale samenwerkingsverbanden, programma's en gemeenschappelijke regelingen. De bestuurlijke inzet en samenwerking met gebiedspartners wordt vanaf 2025 al afgestemd met als perspectief de toekomstige gemeente Hilversum.

3. Interbestuurlijke onderwerpen

Er is een aantal onderwerpen waarvoor het belangrijk is dat de gemeenteraden zijn geïnformeerd, maar waarvoor geen expliciete opdracht benodigd is. Het gaat om:

- Het vervolg van het wettelijk spoor (herindelingsadvies -> wetsvoorstel).
- Het preventief financieel toezicht dat Noord-Holland op Wijdemeren legt.
- Het Bestuurlijk Akkoord dat de colleges van Wijdemeren en Hilversum sluiten over hun samenwerking.
- Het werken aan een investeringsagenda ('lobby').

3.1 Vervolg wettelijk spoor

Na vaststelling van het herindelingsadvies door de gemeenteraden wordt het herindelingsadvies aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten (college van GS) van de provincie Noord-Holland.

Vervolgens biedt het college van GS van Noord-Holland het herindelingsadvies met een eigen zienswijze op de beoogde herindeling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan. De deadline hiervoor is 1 juli 2025.

Het departement van de minister bereidt een herindelingswet voor, die vervolgens voor de herindelingsdatum ter advisering wordt voorgelegd aan achtereenvolgens de Raad van State en ter besluitvorming aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Na positieve besluitvorming, schrijft de minister van BZK herindelingsverkiezingen uit voor november 2026, waarmee de inwoners van de nieuwe gemeente Hilversum de leden van de gemeenteraad Hilversum kiezen, die met ingang van 1 januari 2027 in functie treden.

3.2 Preventief financieel toezicht op Wijdemeren door Noord-Holland

Op 11 december 2024 hebben de gemeenteraden van Wijdemeren en Hilversum ingestemd met een herindelingsontwerp. Daardoor is Wijdemeren automatisch onder preventief financieel toezicht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland gesteld, op grond van artikel 21 van de Wet Algemene Regels Herindeling (Wet Arhi). Dit houdt in dat Wijdemeren een aantal specifiek door GS benoemde besluiten pas kan uitvoeren nadat van de GS goedkeuring is ontvangen. Het gaat om:

- besluiten tot vaststelling van begrotingen en begrotingswijzigingen;
- besluiten tot het kopen, ruilen, vervreemden en bezwaren van onroerende zaken;
- besluiten betreffende belastingverordeningen.

Binnen deze besluiten geldt de goedkeuringseis *niet* voor:

- besluiten betreffende onroerende zaaktransacties ter realisering van reguliere bestemmingsplannen en passend binnen rendabele exploitatieopzetten;
- besluiten tot redactionele aanpassingen van belastingverordeningen.

Anders dan bij regulier begrotingstoezicht is de focus bij deze vorm van toezicht gericht op de gemeente na herindeling. Het is alleen van toepassing op de op te heffen gemeente – Wijdemeren – en niet op Hilversum. Toezicht door de provincie bevordert een gezonde financiële uitgangspositie van de heringedeelde gemeente. Dit betekent dat GS goedkeuring aan besluiten kunnen onthouden als een besluit van Wijdemeren - naar het oordeel van GS - in strijd is met het financiële belang van de toekomstige gemeente Hilversum. Daarbij streven GS er naar reguliere ontwikkelingen in de bij de

herindeling betrokken gemeenten niet te blokkeren. GS beoordelen of op een aanvaardbare wijze in de dekking van uit het besluit voortvloeiende lasten wordt voorzien (structurele uitgaven gedekt met structurele inkomsten, een sluitend meerjarenperspectief, incidentele uitgaven gedekt met incidentele inkomsten).

GS toetsen daarbij of de betreffende besluiten door Wijdemeren zijn afgestemd met Hilversum en of Hilversum instemt. Wijdemeren en Hilversum hebben daarvoor een eenduidige werkwijze voor afstemming en instemming afgesproken en vastgelegd in een protocol. Dat protocol is bijgevoegd als bijlage 3. Hilversum beoordeelt de aangewezen besluiten van Wijdemeren op de eerste plaats naar de inhoud van het voorstel en kijkt vervolgens ook naar de dekking van de uitgaven. Deze beoordeling vindt plaats voorafgaand aan de besluitvorming in Wijdemeren, waarbij de beoordeling in de betreffende voorstellen wordt opgenomen.

De raad van Hilversum krijgt een separaat voorstel om het college te mandateren om de Hilversumse kant van het toezicht verder in te vullen. Daarbij is aangegeven dat B en W voornemens zijn:

- Voor een efficiënte uitvoering binnen Hilversum de concerncontroller te mandateren om de in het protocol genoemde voorstellen te beoordelen en daarmee in te stemmen of deze instemming te onthouden. In de regeling is opgenomen dat voor enkele grotere besluiten niet de concerncontroller, maar het college besluit. Dit betreft:
    - Begroting, voorjaarsnota, kadernota en jaarrekening;
    - Besluiten tot vaststelling van (wijzigingen van) belastingverordeningen;
    - Besluiten die afwijken van de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet
- Een onderscheid te maken naar ‘grotere’ en ‘kleinere’ besluiten. Kleinere besluiten zijn besluiten onder enkele drempelwaardes, waarbij Wijdemeren Hilversum alleen hoeft te informeren en Wijdemeren ervan mag uitgaan dat Hilversum daarmee instemt.

De gemeenteraden worden over de voortgang van het financieel toezicht geïnformeerd door de colleges. In Wijdemeren is dat onderdeel van de raadsvoorstellen zelf. In Hilversum informeert het college de raad op twee manieren:

- Een periodiek overzicht van besluiten waarmee al dan niet is ingestemd.
- Indien GS Hilversum vragen een zienswijze in te dienen, informeert het college de gemeenteraad daarover.

Overigens komt Hilversum na 1 januari 2027 ook onder preventief financieel toezicht te staan, totdat de begroting voor 2027 is vastgesteld en goedgekeurd door GS.

3.3 Bestuurlijk akkoord colleges Wijdemeren-Hilversum

Op verzoek van de gemeenteraad van Wijdemeren (Motie M15-1) leggen de colleges van Wijdemeren en Hilversum samenwerkingsafspraken vast in een bestuurlijk akkoord. Dat akkoord wordt getekend ná besluitvorming over het herindelingsadvies door de raden op 27 maart 2025 en is conform motie M15-1 ter informatie bijgevoegd (bijlage 4).

Het akkoord beschrijft hoe de colleges tot 31 december 2026 met elkaar van de lichte herindeling een succes maken. Het neemt het herindelingsadvies als vertrekpunt en past bij het voorliggende plan van aanpak. Het gaat over onderliggende waarden, organisatie van de samenwerking en enkele inhoudelijke afspraken. De term ‘bestuurlijk akkoord’ in plaats van ‘bestuursovereenkomst’ (leidend tot juridisch afdwingbare afspraken) zet daarbij heel bewust de toon. De colleges zetten in op verbinding en overeenstemming.

3.4 Werken aan een investeringsagenda (lobby)

In paragraaf 3.5 van herindelingsadvies is de herindeling in regionaal perspectief gezet. De centrumgemeente van Gooi en Vechtstreek wordt door de herindeling groter. Voor de regio betekent dit dat er meer invloed komt bij de provincie, het Rijk en Europa en dat we meer middelen en budgetten kunnen gebruiken en aanvragen. Daarom gaan we met partners (overheden, kennisinstellingen en bedrijven) nadenken over onze opgaven en transities binnen onze gemeente en de regio. Hoe kunnen we bouwen aan toekomstige investeringsagenda's, coalities vormen, kennis bundelen en aantrekken, kijken hoe onze lopende en nieuwe projecten passen bij landelijke en Europese fondsen en nieuwe businessmodellen ontwikkelen? Dit is ook belangrijk om de gemeente in de toekomst betaalbaar te houden.

Uiteraard behoort het vinden van cofinanciering voor allerlei projecten en agenda's al tot de reguliere taken van de colleges. De herindeling biedt echter op twee manieren 'momentum':

- Verbetering van onze eigen inzet en organisatie, in nauwe samenwerking met de regio Gooi en Vechtstreek.
- Ontvankelijkheid bij medeoverheden.

Dit momentum benutten we door de komende jaren onze investeringsagenda's rondom ten minste twee thema's te bouwen:

1. Een zelfvoorzienend groenblauw ecosysteem van wereldklasse. We willen de unieke combinatie van natuurgebieden (Natura 2000), wonen en economie behouden en versterken. En we willen dat de lasten van het gebied in de toekomst niet te zwaar op de gemeentelijke financiën drukt. We willen daarom zoeken naar nieuwe en beter betaalbare combinaties van natuurkwaliteit, gebiedsbeheer, vervangingsinvesteringen en economie zonder afbreuk te doen aan de kernwaarden van de natuur.
2. De rol van de creatieve sector in de digitale transformatie. Hilversum beweegt al fors mee met de transitie in de creatieve sector. We zien steeds meer vraagstukken die gaan over informatieveiligheid en mediawijsheid. De 'Nieuwste Hollandse Waterlinie' zou wel eens digitaal kunnen zijn.

Verder onderzoeken we of we andere landelijke transities in deze aanpak een plek kunnen geven. Denk daarbij aan energie, mobiliteit, wonen, werken en demografie.

4 Planning (spoorboekje) en middelen

Dit hoofdstuk gaat over de randvoorwaarden: tijd, geld en participatie.

4.1 Spoorboekje

2025	Raadsbesluiten bestuurlijk-wettelijk spoor	Overige raadsbesluiten (relatie met)
Maart	Herindelingsadvies Plan van Aanpak uitwerking herindelingsadvies	
April		
Mei	Programma 'harmonisatie voorschriften' Programma 'aan de slag met samenleving'	
Juni		Jaarrekening 2024 Voorjaars/kadernota's
Juli	*Reces*	
Augustus	*Reces*	
September		
Oktober	Startnotitie integreren dorpen en wijkenbeleid	
November	1e tranche harmonisatie voorschriften	Programmabegroting 2026 Belastingverordeningen 2026 Controleprotocol 2025
December	Startnotitie actualiseren/harmoniseren financieel beleid en verordeningen Tussentijdse evaluatie en actualisatie participatieaanpak	Najaarsnota/eindejaarsrapportage
2026	**Raadsbesluiten bestuurlijk-wettelijk spoor**	**Overige raadsbesluiten (relatie met)**
Januari	Actualiseren PvA uitwerking herindelingsadvies	
Februari	Vaststellen participatieverordening	
Maart		
April		
Mei		
Juni	Uitgangspunten/inrichting begroting en belastingverordeningen 2027 2e tranche harmonisatie voorschriften Vaststellen participatieopbrengst: dorpen/wijken, economie/ondernemerschap en natuur/landschap	Jaarrekening 2025 Voorjaars/kadernota's
Juli	*Reces*	
Augustus	*Reces*	
September		
Oktober		
November	*Herindelingsverkiezingen*	Controleprotocol 2025
December	*(gezamenlijke commissie begroting, belastingverordeningen en harmonisatie voorschriften ter voorbereiding op raadsbesluit 4 januari 2027*	Najaarsnota/eindejaarsrapportage

2027	Raadsbesluiten bestuurlijk-wettelijk spoor
Januari	Begroting en belastingverordeningen 2027 Harmonisatie financieel beleid en voorschriften 3e tranche harmonisatie overige voorschriften Vaststellen dorpen- en wijkenbeleid Vaststellen geactualiseerde participatieverordening

4.2 Raming / lasten

We schatten de lasten van dit plan van aanpak 'uitwerking herindelingsadvies' tussen 1-4-2025 en 31 december 2025 in op zo'n 660.000 euro. Ze zijn onderdeel van het voorstel voor besteding van het frictiebudget (4.3). We vragen de gemeenteraden opdracht om deze lasten te betrekken bij de voorjaarsnota 2025 (Hilversum)/kadernota 2026 (Wijdemeren)

		2025-2026
Personeel	Projectleiding harmonisatie voorschriften	100.000
	Projectleider participatie en communicatie	90.000
Materiele kosten (adviezen, uitvoeringskosten)	Harmonisatie voorschriften (onderzoeken)	50.000
	Harmonisatie financieel beleid	30.000
	Participatie	130.000
	Communicatie (inclusief subsidieregeling 120.000)	260.000
Totaal		**660.000**

4.3 Inzet herindelingsbijdrage, baten en lasten

De gemeentelijke herindeling gaat gepaard met eenmalige (hogere) kosten voor de betrokken gemeenten, de zogenaamde frictiekosten. De verdeelmaatstaf herinrichting in het gemeentefonds voorziet in een tegemoetkoming in deze kosten. Deze vergoeding wordt ook wel "herindelingsbijdrage" of "frictiekostenvergoeding" genoemd.

Omvang herindelingsbijdrage

De maatstaf wordt uitgekeerd over een periode van vijf jaar in de verhouding 25 (de extra uitkering in het jaar voorafgaand aan de herindeling) en 100 (het restantbedrag in de vier jaren daaropvolgend). De ontvangers van de extra uitkering zijn de gemeenten in het herindelingstraject, tot uitdrukking komend in een herindelingsadvies. De betrokken gemeenten ontvangen alle een gelijk bedrag. De bedragen vanaf de datum van herindeling komen toe aan de nieuw gevormde gemeente: 40% in het jaar van herindeling en 20% in elk van de volgende jaren.

De berekening is als volgt: [2.806.000 * 1 (vermindering van het aantal gemeenten) + 66,61 * 25.000 (inwoners Wijdemeren)] * 1,457 (uitkeringsfactor) = € 6.514.000

De uitkering is dan als volgt:

- jaar voor herindeling: Gemeente Wijdemeren: € 651.000, Hilversum: € 651.000 (2026)
- eerste jaar van herindeling: Hilversum: € 2.084.000 (2027)
- tweede jaar van herindeling: Hilversum: € 1.042.000 (2028)
- derde jaar van herindeling: Hilversum: € 1.042.000 (2029)
- vierde jaar van herindeling: Hilversum: € 1.042.000 (2030)

Bestedingsmogelijkheden

Simpel gezegd: frictiekosten zijn lasten die zonder herindeling niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn. Ook investeringskosten mogen niet ten laste van de frictiekostenvergoeding worden gebracht.

De Raad voor de financiële verhoudingen heeft naar aanleiding van een onderzoek naar de effecten van herindelingen een advies gegeven over de toe te rekenen frictiekosten. De Raad maakt onderscheid in drie categorieën van mate van toerekening aan herindeling: geheel toe te rekenen, gedeeltelijk toe te rekenen en niet toe te rekenen kosten.

Geheel toe te rekenen kosten:

1. Voorbereidingskosten
2. Kosten personeel: inzet eigen personeel voor zover leidend tot extra uitgaven (bijv. overwerk); inhuur externe adviseurs ten behoeve van de implementatie, inhuur externe capaciteit ter vervanging van eigen personeel dat met de implementatie is belast, garantiesalarissen, vergoeding van woon- werkverkeer (tijdelijke vergoeding), reiskosten en kosten verlies arbeidsproductiviteit als gevolg van reizen tussen diverse locaties en kosten extra personeel als gevolg van dislocaties.
3. Kosten automatisering en administratie: conversiekosten van oude naar nieuwe systemen en tijdelijke kosten voor communicatie met/tussen de tijdelijke dislocaties.
4. Kosten huisvesting: kosten van aanpassing tijdelijke huisvesting en verhuiskosten en voorbereidingskosten nieuwe huisvesting.
5. Overige kosten: voorlichtingskosten, kosten extra verkiezingen, activiteiten in verband met de presentatie van de nieuwe gemeente en kosten afstemming archieven.

Gedeeltelijk toe te rekenen kosten:

1. Kosten personeel: wachtgelden voormalig personeel (wachtgelden als gevolg van een kwaliteitsimpuls zijn door de gemeente zelf op te vangen), boventallig personeel (aangenomen wordt dat dit een bijdrage vormt aan de organisatie), wachtgelden bestuurders (gemeenten hebben structureel met dit soort kosten te maken, maar na herindeling in versterkte mate), opleidingskosten (na herindeling in versterkte mate noodzakelijk), en werving en selectie (idem).
2. Kosten automatisering en administratie: nieuwe computersystemen en software (in geval van kapitaalvernietiging), extra bekabeling en uitbreiding/vervanging telefooncentrale.
3. Overige kosten: kosten van functiewaardering (normale structurele kosten, maar treden vervroegd op), kosten komborden en huisstijl (idem), en kosten voor afstemming van bestemmingsplannen, subsidies en regelgeving(idem).

Niet toe te rekenen kosten:

1. Kosten personeel: inzet eigen personeel ten behoeve van de implementatie voor niet leidend tot extra uitgaven, eventuele kosten van hogere salarissen in de nieuwe organisatie (behorende bij schaalgrootte van de nieuwe organisatie) en kosten harmonisatie van arbeidsvoorwaarden.
2. Huisvesting: investering in nieuwe huisvesting, uitbreiding van een bestaand gemeentehuis en nieuw meubilair.
3. Overige kosten: kosten van verkiezingen (kan als er alleen sprake is van extra verkiezingen), daling van algemene uitkering en daling van OZB- en andere inkomsten, rente van voorgeschoten gelden.
4. Hogere subsidies of kosten voor onderhoudsniveaus

Beeld t.a.v. de lasten

De colleges brengen bij de voorjaarsnota 2025 (Hilversum)/kadernota 2026 (Wijdemeren) zo goed mogelijk alle verwachte lasten voor de herindeling voor 2025 en 2026 in beeld. Dit beeld is bij het schrijven van dit voorstel nog niet volledig. De lasten zullen o.a. worden opgebouwd uit:

- De in 2024 door de raden van Wijdemeren en Hilversum beschikbaar gestelde en bestede middelen voor de verkenningsfase en fase van herindelingsontwerp.
- De raming van Wijdemeren en Hilversum voor het 'dynamisch plan van aanpak fusie en veranderspoor' ad 1,78 mln, waarover de colleges de raden in december 2024 hebben geïnformeerd.
- Voortschrijdend inzicht in het fusie- en veranderspoor.
- De raming voor dit plan van aanpak (0,66 mln, zie paragraaf 4.2).

Het is de inzet van beide colleges om de omvang van de lasten voor de herindeling zoveel mogelijk te laten passen bij de omvang van de herindelingsbijdrage.

Begroting, verantwoording en instellen reserve

Over begroting en verantwoording van frictiebudgetten rapporteren we in de reguliere P&C cyclus voor 2026, 2027 en verder. De frictiekosten en de vergoeding zullen per jaar waarschijnlijk van elkaar afwijken. Voor een goede beheersing van de kosten ten opzichte van vergoeding en het voorkomen van begrotingsonrechtmatigheid zullen we de raden voorstellen om een aparte reserve in te stellen.

4.4 Communicatie (en participatie)

Zoals al gesteld in paragraaf 2.5 liggen participatie en communicatie in elkaars verlengde: de communicatie wordt mede gevoed door de participatieactiviteiten. In deze paragraaf 4.4 ligt de focus op communicatie.

Veranderende focus

Tot vaststelling van herindelingsadvies lag de focus op de totstandkoming van het herindelingsadvies: het laatste formele besluit van de gemeenteraden waarmee de gemeenteraden de provincie en het Rijk te kennen geven te willen herindelen.

Vanaf 28 maart krijgen communicatie en participatie een andere focus. Tot de start van de nieuwe gemeente Hilversum op 1 januari 2027 zijn de doelstellingen als volgt:

- Informeren van de samenleving over voortgang proces.
- Succesvolle start van de nieuwe gemeente op 1 jan 2027, voorbereiden inwoners en ondernemers beide gemeenten op de nieuwe gemeente: wat er gaat veranderen?
- Enthousiasmeren en gewennen: kennis over en weer van de beide gemeenten vergroten en te werken aan 'eenheid in verscheidenheid' door:
    - Deelnemers blijvend te betrekken: het vasthouden van energie van deelnemers aan de participatieactiviteiten
    - Inwoners die – om wat voor reden dan ook – tot die tijd nog niet bereikt of betrokken zijn een mogelijkheid te geven om alsnog deel te kunnen nemen
- Informeren van inwoners over de afwijkende datum herindelingsverkiezingen.

Door de gemeentelijke herindeling zullen onze inwoners op een latere datum dan de rest van Nederland gaan stemmen voor de gemeenteraad. Dit afwijkende moment is aan de ene kant – zo leren we van andere casuïstiek – slecht voor de opkomstcijfers aan de andere kant is het een belangrijk gegeven waarop we extra aandacht kunnen genereren voor de nieuw te vormen gemeente.

Campagnes

Kickoff: afronden zienswijzeperiode

Op 28 maart ondertekenen beide burgemeesters het bestuurlijk akkoord en bieden het herindelingsadvies aan de commissaris van de koning. Dit geeft gelegenheid voor de lokale pers/ persmoment en het informeren van alle betrokkenen over deze mijlpaal. Hierna ligt dit deel van het proces in handen van Provincie en het Rijk tot en met 1 januari 2027. We communiceren belangrijke besluiten en stappen die Provincie en Rijk zetten actief.

Mijlpalen- & evenementen-/representatiekalender beide besturen

Dit borduurt voor op de gemaakte afspraak bij de nieuwjaarsreceptie van de gemeente Hilversum om elkaar uit te nodigen op de momenten die betekenisvol zijn. Dit betekent dat zowel in de kernen van Wijdemeren als de wijk- buurt- en/of stedelijke feestmomenten in Hilversum steeds aan (een deel van) de bestuurders van de andere gemeenten gevraagd wordt om deel te nemen en actief de vraag te stellen wat het gaat betekenen dat we vanaf 1 januari 2027 een nieuwe gemeente zijn.

Ik ben/ Wij zijn campagne

Het idee is om een campagne op te zetten die Hilversummers en Wijdemeerders in beeld te brengt. Dit geldt zowel voor particulieren als organisaties maar ook kernen, dorpen en buurten. Het idee is dat de campagne start met individuele portretten van Hilversummers en Wijdemeerders. Onder de hoofdslogan “Ik ben” wordt iets verteld over diegene – leeftijd, locatie, rol, werk enz. Ook wordt er kort iets verteld over wat diegene doet/heeft met de gemeente. Dit deel start in 2025.

In de tweede periode van de campagne (2025/2026) wordt uitgegaan van “Wij zijn”, nu wordt in dezelfde stijl als de vorige foto’s groepen mensen in beeld gebracht die symbool staan voor een kern (met name Wijdemeren) of een buurt of een wijk (Hilversum), een kleine bio met wat er bijzonder is aan die groep wordt in woorden toegelicht.

De derde en laatste periode in 2026 wordt wederom gebruik gemaakt van de slogan “wij zijn” maar nu is de pay off “Wij zijn Hilversum!” dezelfde foto’s die in de eerdere twee periodes getoond zijn worden nu weer gebruikt maar dan met de nieuwe slogan. Zo laten we eenheid in verscheidenheid zien en benadrukken we eigenheid en diversiteit, al deze mensen voelen zich thuis in de nieuwe gemeente

Voor deze campagne gebruiken we de opbrengst van de participatieactiviteiten (2.5). beelden van deze campagne + uitgewerkte participatieopbrengst worden gebundeld in een mooi boek. Dit is de eerste uitgifte van de nieuwe gemeente in het nieuwe jaar: het nieuwe relatiegeschenk. Deze wordt gepresenteerd op de nieuwjaarsreceptie van januari 2027.

Voor deze campagne is een bedrag van 60.000 euro nodig

"Over ons" campagne

Om de kennis van de nieuwe gemeente te stimuleren maken we gebruik van het middel Pubquiz. Dit gaat in drie ronden:

- Eerste ronde – de gemeenten publiceren in beeld (film) en in tekst informatie over de beide gemeenten. De onderwerpen zijn breed, ze kunnen over van alles gaan. Het moeten wel feiten en onderwerpen die inwoners verrassen en of hun trots maken op hun leefomgeving
- Tweede ronde – een online pubquiz. In een periode van vier weken spelen inwoners een online pubquiz.
- De top 20 van de vorige ronde wordt uitgenodigd om in de derde ronde met gelijkstemde teams de uiteindelijke Hilversum en Wijdemeren pubquiz te spelen. Dit is een feestelijke avond met uitstraling waarin het team wordt gekozen dat het meeste weet van het gebied van de nieuw te vormen gemeente
- Deze aanpak geeft de mogelijkheid om veel te delen met het publiek en tegelijkertijd wordt kennis van elkaars gemeenten heel erg gestimuleerd op een leuke en toegankelijke manier

Voor deze campagne is een bedrag van 45.000 euro nodig

Campagne Ik neem je mee/ ik nodig je uit – wij nemen je mee/ wij nodigen je uit

In twee perioden in 2025 worden eerst individuele particulieren aangespoord om op bezoek te gaan bij iemand anders van de andere gemeente. Of om zelf iemand uit te nodigen bij hen thuis. In de tweede periode stimuleren we dit bij organisaties en instanties. Dit geldt voor alle organisaties die in beide gemeenten werken. Dit kunnen natuurlijk ook vergelijkbare organisaties zijn met hetzelfde doel (dus bijv. sportverenigingen, zorg en welzijnsorganisaties, maar het kunnen ook misschien wel commerciële organisaties zijn makelaars? Taxibedrijven? We laten ons verrassen)!

Deze twee periodes worden afgesloten met de publiceren van een speciale *subsidieregeling*, medio 2025 die lijkt op de regeling voor Hilversum600. Deze regeling moet verbindende initiatieven in de samenleving mogelijk maken. Dit voorstel komt voort uit het idee van een deelnemer van een van de participatieavonden die stelde dat er nu gelukkig weer mogelijkheid was voor een Hilversums Voetbaltoermooi, dat was vroeger een leuk toernooi maar werd afgeschaft omdat er te weinig voetbalclubs over waren in Hilversum, met Wijdemeren er bij zijn er weer extra voetbalclubs waardoor een toernooi mogelijk weer haalbaar is. Maar ook initiatieven voor cultuur, onderwijs, cultuurhistorie en recreatie zijn goed denkbaar.

Voor de organisatie van deze campagne is een bedrag van 10.000 euro nodig. Voor de initiële omvang van de subsidieregeling wordt gedacht aan 1 euro per inwoner: zo'n 120.000 euro. De subsidieregeling is beschikbaar vanaf 1 september 2025 -1 juni 2025. De colleges stellen in mei 2025 de regeling vast. De contouren van de regeling staan verder uitgewerkt in bijlage 5.

Campagne herindelingsverkiezingen

In Wijdemeren en Hilversum zijn geen reguliere gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026, maar herindelingsverkiezingen in november 2026. Bekend is dat opkomstpercentages van uitgestelde verkiezingen bij andere gemeentelijke herindelingen lager bleken dan bij reguliere verkiezingen. Wij denken dat het daarom goed is extra in te zetten op opkomstbevordering. We veronderstellen dat de hiervoor genoemde campagnes daarvoor al een nuttige eerste stap zijn.

Ons advies aan de raden is om het verhaal over de 'nieuwe' gemeente een belangrijk onderdeel te maken bij de communicatie over de herindelingsverkiezingen: een andere vorm van 'eenheid in verscheidenheid. Daartoe geven we als suggesties:

- Grijp de verkiezingen ook aan als start van een voorlichtingscampagne over wat er allemaal verandert per 1 januari 2027.
- Maak rondgangen langs dorpen, buurten en wijken met een verkiezingskaravaan met als hoofdboodschap: “ga stemmen!”
- Handhaaf de aandacht voor jongeren die 18 zijn geworden, zij maken een heel bijzonder verkiezingsmoment mee.

Campagne 1 januari 2027

De nieuwe gemeente is een feit, alle inwoners krijgen een speciaal magazine in de bus (bewaaruitgave) met een brief van burgemeester om hen welkom te heten in nieuwe gemeente. Ook wordt een speciale gemeentegids vormgegeven. Dit is het eind van de communicatie en participatie periode, de nieuwe gemeente is een feit.

Hiervoor is een budget tussen € 25.000,- en € 75.000,- nodig.

4.5 Risico’s

We noemen hier de belangrijkste risico’s.

Tempo van besluitvorming bij provincie en Rijk

In de regel hebben provincie en Rijk samen anderhalf jaar nodig. Wij leveren op tijd bij de provincie aan, de provincie moet haar advies uiterlijk 1 juli 2025 bij het Rijk indienen, opdat het Rijk het wetgevingstraject kan doorlopen om herindelingsverkiezingen in november 2026 te kunnen halen. Hoewel er geen voortekenen zijn dat deze herindeling bij provincie en Rijk moeilijk zou liggen, is het politieke klimaat buiten Hilversum buiten onze invloedssfeer. We blijven daarom wel intensieve ambtelijke contacten met provincie en BZK onderhouden.

Impact van het organisatorische spoor

Naast het bestuurlijk-wettelijk spoor blijft de winkel in twee gemeenten open én wordt een organisatorische samenvoeging voorbereid. Dat is een hele klus. We kunnen ons voorstellen dat er op enig moment onvoorziene knelpunten ontstaan, die tot aanpassing of temporisering van dit PvA leiden. In dat geval brengen de colleges de raden in positie. In ieder geval wordt dit PvA in december 2026 tussentijds geëvalueerd.

De belasting van de agenda van de raden en colleges

Het is evident dat raden en colleges voor de herindeling veel besluiten moeten nemen. Om de impact zoveel mogelijk te beperken en de verwachtingen te managen, hanteren we het spoorboekje uit dit hoofdstuk en werken we een meer omvattende planning uit voor mei 2025. In de systematiek van de Hilversumse raad bij de prioriteitenagenda stellen we voor de in dit plan genoemde besluiten als ‘hoge prioriteit’ te duiden.

Bijlagen

Bijlage 1: Inventarisatie gemeentelijke voorschriften

Bijlage 2: Beoordelingskader gemeentelijke voorschriften

Bijlage 3: Protocol financieel toezicht

Bijlage 4: Bestuurlijk akkoord colleges Wijdemeren en Hilversum

Bijlage 5: Contouren subsidieregeling Samen Sterker